

Febrer 2007

Núm. 108

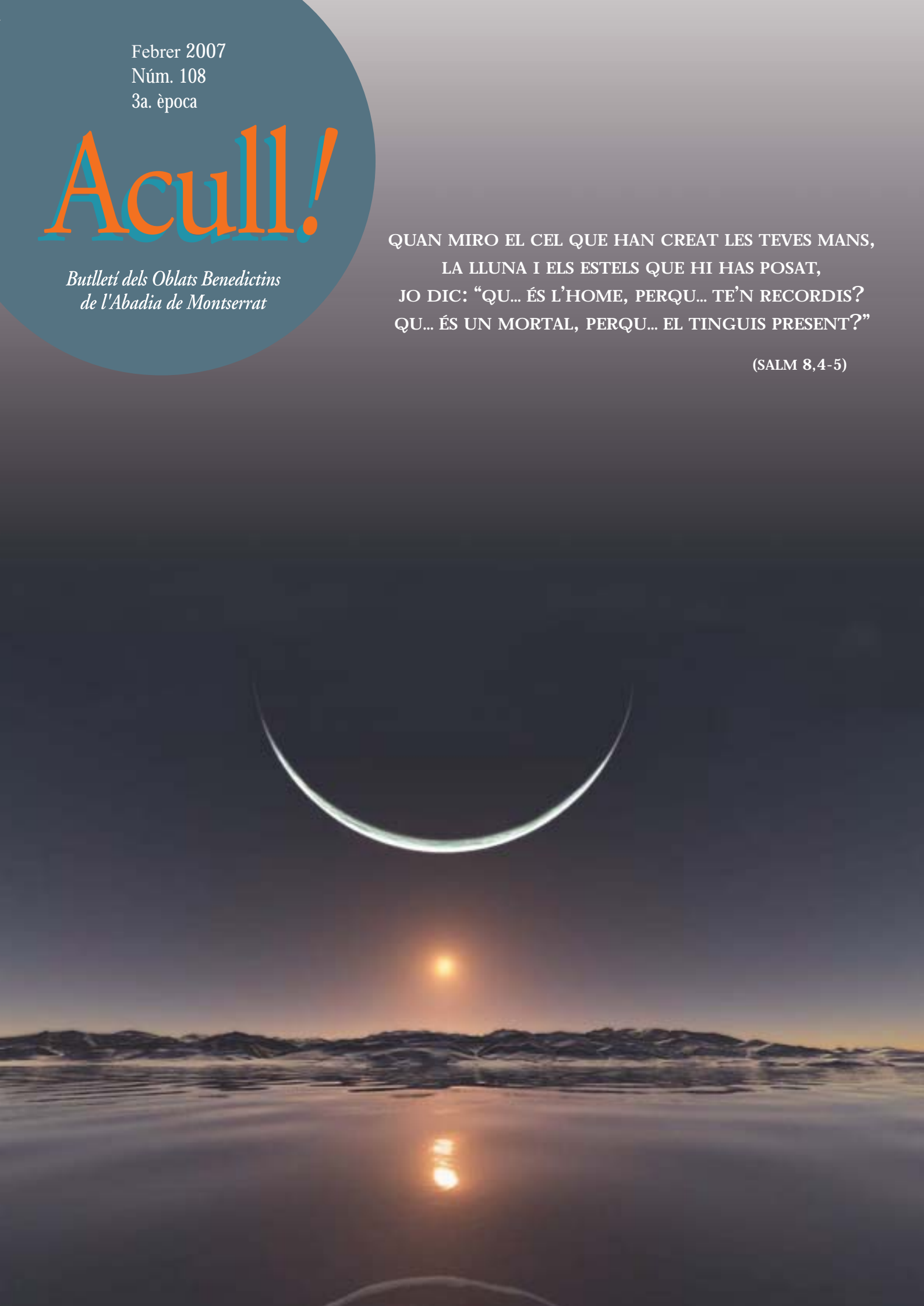
3a. època

Acull!

*Butlletí dels Oblats Benedictins
de l'Abadia de Montserrat*

QUAN MIRO EL CEL QUE HAN CREAT LES TEVES MANS,
LA LLUNA I ELS ESTELS QUE HI HAS POSAT,
JO DIC: "QU... ÉS L'HOME, PERQU... TE'N RECORDIS?
QU... ÉS UN MORTAL, PERQU... EL TINGUIS PRESENT?"

(SALM 8,4-5)

Acull!

*Butlletí dels Oblats Benedictins
de l'Abadia de Montserrat*

SUMARI

- 3** MISSATGE ALS PELEGRINS
pare abat Josep Maria Soler
- 9** VISITA ESPIRITUAL 2006
Bisbes de Catalunya
- 12** DEIXAR PER TROBAR
pare abat Josep Maria Soler
- 14** ELS DOLORS DE MARIA, DOLORS DE VIDA
pare Josep de C. Laplana
- 16** MARIA, MODEL EVANGÈLIC DE
LES NOSTRES COMUNITATS
pare Cassià Maria Just, abat
- 17** DOMÍNICA GAUDETE 2006
Presentació llegida a l'inici de la conventual
Salutació al pare abat
Parlament del pare abat als oblats

CR — N I C A

- 25** VIATGE A GALÍCIA
Ramona Solans

NOTIFICACIONS

- 34** ELS NOSTRES DIFUNTS
35 CALENDARI D'ACTIVITATS

Febrer 2007
Núm. 108
3a. època

Imprimeix: Bengar Gràfiques
Lluís Companys, 62
GRANOLLERS

Dipòsit legal: B-2907-1996

MISSATGE ALS PELEGRINS

Pare Abat Josep Maria Soler

En ocasió de l'any sant que l'Església celebrà l'any 2000 per a commemorar solemnement l'Encarnació del Fill de Déu els oblats dedicàrem un diumenge a la celebració d'aquell gran jubileu. I ho férem a Montserrat el 27 de febrer. Ens hi féu una conferència el pare Josep Maria Soler, que pocs mesos després seria elegit nou abat. No havent estat mai publicada ens ha semblat bo de recuperar-ne el text, que no solament gira entorn d'un antic text

llatí que podem llegir al mosaic de terra de l'atri de la nostra església sinó que, a més, ens subratlla la nostra condició perenne de pelegrins i ens fa posar la mirada en aquella que fou alhora mare i deïxebla del Crist. Un bon ajut, doncs, també ara que celebrem els 125 anys de la proclamació de la Mare de Déu de Montserrat com a patrona de Catalunya i de la concessió del títol de Basilica a l'església que, juntament amb tanta d'altra gent, ens acull com a pelegrins.

(la conferència no consistí en la lectura d'un text prèviament escrit sinó en la glossa del fragment llatí de l'atri i d'un breu guió únicament esbossat; el text que reproduïm manté fidelment la transcripció de l'enregistrament que en férem aleshores)

Déu vos guard. Els oblats sou aquí a Montserrat per celebrar l'any sant i per obtenir la gràcia del Jubileu.

Com haureu tingut ocasió de reflexionar, i de sentir i de llegir, un any sant és un any de gràcia, de revisió de la pròpia vida a la llum de l'Evangelí, un any de renovació per correspondre cada vegada més a l'amor del Déu que

estima i que fa dos mil anys ens va enviar el seu Fill perquè compartís la nostra realitat humana. Aquesta actitud d'atenció, de renovació, aquest desig de correspondre cada vegada més a aquest do de Déu, el manifesteu amb el pelegrinatge, amb aquesta pujada aquí a Montserrat, una pujada especial entre les moltes que els oblats ja feu. Aquest pelegrinar és un signe extern fet,

podríem dir, pel cos, i un signe del desig interior que ens ha d'animar per caminar cap a Jesucrist, per renovar el nostre cor, és a dir, el món de la nostra intimitat, el món dels nostres desigs, i per renovar també la nostra ment, és a dir, els pensaments, les opcions, la intel·ligència; en una paraula, per renovar el cor i la ment segons l'Evangelí.

Per preparar-nos concreta-

ment per a la celebració d'aquesta tarda i, per tant, a acollir la gràcia del Jubileu, i per fer més intens aquest pelegrinatge especial a Montserrat, us proposo de fer una meditació sobre un text que potser us és desconegut però sobre el qual, simplement, heu passat moltes vegades. Si ho recordeu, aquí fora, a l'atri, concretament al mig, hi ha una gran circumferència amb un text escrit en llatí i, dintre del text, hi ha una gran creu feta com de flames; i entre els braços de la creu hi ha tot de peixos. Segur que hi heu passat moltes vegades, segur que l'heu trepitjat molt sovint. El que no sé és si l'heu llegit mai, el text que hi ha; i, si l'heu llegit, com que és en llatí potser alguns no l'haureu entès.

Aquesta tarda, doncs, prendré, com a punt de reflexió, aquest text que hi ha a l'atri, perquè és un missatge adreçat a tots els pelegrins de Montserrat. Per això fou col·locat concretament en aquest lloc, just abans d'entrar a la Basilica.

I em sembla que expressa molt bé el sentit del que celebrem aquesta tarda. I vosaltres, oblats i oblates, que esteu tan vinculats al nostre monestir i a aquest santuari, em sembla que podreu valorar d'una manera especial aquesta frase damunt o al costat de la qual heu passat tantes vegades. És un text que es troba en un monument sepulcral del segle II; és molt antic, doncs. I diu el següent (després ja n'ani-

ré explicant cada tros):

ELECTAE CIVITATIS
CIVES
QUI AD PARADISUM
REDIRE CUPITIS
DISCIPULI MANETE
PASTORIS CASTI
PISCIS QUEM
PREHENDIT VIRGO
CASTA DEDITQUE FILIIS
PERPETUO EDENDUM

la versió catalana del qual fa així:

CIUTADANS DE LA
CIUTAT ESCOLLIDA
QUE DESITGEU ARRIBAR
AL PARADÍS:
PERSEVEREU A SER
DEIXEBLES DEL PASTOR
CAST, EL PEIX QUE LA
VERGE CASTA HA
AGAFAT I HA DONAT ALS
SEUS FILLS COM A
MENJAR PERENNE.

Fem, doncs, una meditació d'aquest text agafant-ne cadascun dels fragments.

Comença adreçant-se als "ciutadans de la ciutat escollida"; i, amb això, aquest text expressa la nostra realitat de cristians, la nostra realitat de batejats. És una gran dignitat: som ciutadans de la ciutat escollida. Però aquesta dignitat, de la qual hem de ser conscients, l'hem de saber viure amb agraïment. És pura gratuïtat amorosa de Déu. Som ciutadans de la ciutat escollida perquè Déu, en el seu amor, ho ha volgut així. No és cap mèrit nostre. Com hem esdevingut ciutadans d'aquesta ciutat escollida? Doncs, pel baptisme i per la confirmació, dos sacraments que varem rebre en un moment determinat però que ens demanen el nostre compromís, la nostra acceptació, tot al llarg de la

nostra vida. Són dos sagraments la força dels quals treballa en el nostre interior per fer-nos cada vegada més plenament fills de Déu. Agraïm, avui, aquest do de ser cristians. Agraïm, avui, el baptisme i la confirmació que vàrem rebre, tot i que no és una cosa que s'ha acabat sinó que la força de l'Esperit que ens hi va ser donat continua viva en nosaltres.

D'altra banda, aquest text, a més de dir-nos que som "ciutadans de la ciutat escollida", ens fa pensar en quina és la nostra ciutadania. La nostra pàtria definitiva no és aquí baix, no és ni Montserrat ni la casa de cadascú. Aquí, hi som de pas. La "ciutat escollida" per Déu és la casa del Pare. Per seguir amb la imatge de "ciutat", i tenint en compte el text que tenim a la façana del monestir, podríem dir que la nostra ciutat és la Jerusalem celestial, el lloc de la presència de Déu, el lloc de la joia i de la contemplació de l'amor que Déu té per a cadascú de nosaltres, el lloc de la comunió, de la fraternitat màximament compartida els uns amb els altres. Com ens ensenya ja la carta als Filipencs (vegeu 3,20), aquí som pelegrins, però tenim la ciutadania de la Jerusalem del cel. I això ens fa membres de l'Església. El baptisme i la confirmació ens fan membres de l'Església, i és a través de l'Església que ens arriba la fe en Jesucrist. És a través de l'Església que ens podem nodrir amb la Paraula i amb els sagraments. Per això, al costat d'agrair el nostre baptisme i la nostra confirmació, avui hauríem de renovar el nostre amor per l'Església. Hauríem d'estimar-la més, de valorar-la més, fins i tot

de defensar-la més, fins quan parlem dels seus defectes, que també són els nostres. Des del dia que cadascú de nosaltres hem estat batejats, l'Església té més virtuts i més qualitats perquè té les de cadascú de nosaltres, però també té més defectes, perquè té també els de cadascú de nosaltres. Per això, doncs, fins i tot quan hàgim de parlar dels defectes de l'Església, parlem-ne amb amor i buscant el bé de les persones. Mai no hauríem de parlar de l'Església com si n'estiguéssim al marge, com si fos una cosa que no tingués res a veure amb nosaltres, o com si nosaltres fóssim els purs i el altres els pecadors. Som "ciutadans de la ciutat escollida" i, per tant, fills de Déu, que és la nostra gran dignitat. I ho som gràcies a l'Església.

El text diu, doncs, "ciutadans de la ciutat escollida **que desitgeu arribar al paradís**". Som pelegrins. La nostra casa definitiva, el lloc estable, no és aquesta vida, sinó que és, com deia abans, la casa del Pare. Avui hem d'aprofundir la nostra fe en aquesta realitat. Quan parlem del paradís, quan parlem de la casa del Pare, quan afrontem la mort d'una persona estimada o ens atensem a la nostra, hem de pensar que parlar del paradís, parlar de la casa del Pare, no és parlar d'un lloc utòpic que no es troba enlloc, sinó que és parlar d'una realitat pura i certa feta possible per Jesucrist. Desitgem arribar al paradís; som pelegrins però ens empeny el deler d'arribar al paradís. Vosaltres, oblats, que coneixeu l'espiritualitat de sant Benet, recordeu que sant Benet ens diu, als monjos i als oblats, que el nostre desig ha de ser córrer per arribar a la pàtria

celestial (vegeu, per exemple, RB pròleg 49; cap. 73,8) Córrer cap al temple de Déu, córrer cap al trobament amb el Pare. El paradís, doncs, no és un lloc utòpic, no és simplement una idea poètica, sinó que és el lloc de la nostra plenitud personal, allà on nosaltres serem més plenament nosaltres, com a persones; el lloc de la nostra comunió vigorosa amb els altres, el lloc de l'encontre i del diàleg de tu a tu amb Jesucrist, amb el Pare, en la comunió de l'Esperit. És el terme que sant Benet ens proposa des del començament de la Regla i que després concreta en el capítol 58: "buscar Déu de veritat". Tot el nostre córrer i el nostre afany en aquesta vida és buscar Déu de veritat, córrer perquè ens empeny el deler de la vida eterna. I això és el que us mou a vosaltres a ser oblats, i a nosaltres ens mou a ser monjos: trobar Déu de veritat. Ja ara, amb el desig que ens infon l'Esperit de Déu mateix, podem, doncs, tastar allò que en el paradís arribarà a la seva plenitud. Som ciutadans de la ciutat escollida, fills de Déu, que desitgem entrar al paradís, és a dir, a trobar-nos amb Jesucrist, amb el Pare, en l'Esperit.

Com hi arribarem? Ho diu també aquesta frase de l'atri. Però, abans, potser s'escau una pregunta, per a la nostra reflexió i amb vista al sagrament de la reconciliació que rebrem: realment desitjo arribar al paradís? desitjo trobar-me amb el Senyor? O em passa com aquells cristians d'Hipona als quals sant Agustí, que n'era el bisbe, deia: hi ha moments que no us entenc, perquè em dieu que estimeu Jesucrist i, quan s'acosta l'hora de

la mort, que és el moment del trobament amb ell, no volem que vingui; no us entenc, deia sant Agustí. ¿Desitjo, doncs, tot i estimar plenament la realitat d'aquesta vida –que realment he d'estimar perquè té coses tan boniques– desitjo, doncs, aquest trobament amb Déu, aquest trobament amb Jesucrist, desitjo arribar al paradís, que és la meua casa definitiva com a ciutadà de la ciutat escollida?

Doncs bé, si realment és així, la frase de l'atri ens diu què hem de fer per a arribar-hi, què hem de fer per a assolir-lo. Diu: “persevereu a ser deixebles del pastor cast”. És una invitació a no separar-nos de Jesucrist per res. Perseverem a ser deixebles. No ens fem enrere en el nostre “ser deixebles”. Passi el que passi, no us separeu de Jesucrist. Aquí també podríem trobar un tema molt estimat per nosaltres, que volem guiar-nos per l'espiritualitat de sant Benet: és el tema de la perseverança, el tema de la paciència, de mantenir-nos fidels, per amor, en les dificultats, en el seguiment de Jesucrist, malgrat les incomprensions que, de vegades, poden venir, fins i tot de part de membres de la nostra família o d'amics nostres. Perseverar, per ser deixebles de Jesucrist. I ser deixeble -cap aquí apunta aquesta frase- és “aprendre” del Bon Pastor. Aprendre de Jesucrist en tant que Pastor. Escoltar el seu ensenyament, tenir una relació d'amistat íntima amb ell. És, per tant, una invitació a acollir la seva Paraula i a ser perseverants a posar-la en pràctica. Com Maria. No oblidem que aquesta frase està adreçada a aquells que volen entrar en aquesta basílica on es troba-

• *El Bon Pastor. Basílica del bisbe Teodor, a Aquileia.*

ran amb Maria, que ens mostra Jesucrist. Sant Benet també ens invita a perseverar a ser deixebles del Bon Pastor i, sobretot, a acollir la seva Paraula, quan ens diu que “hem d'escoltar amb gust les lectures santes” (RB 4,55). I aquí també hi cap la nostra reflexió amb vista a preparar-nos per al sagrament de la reconciliació: com visc la Litúrgia, com acullo la Paraula de Déu que m'és proclamada en la Litúrgia? Aprofito, de tant en tant, una estona per llegir individualment la Sagrada Escripura i fer-ne aquesta “lectio divina”, aquesta “lectura divina” de diàleg amb la Paraula de Déu?

Encara, en aquesta frase “persevereu a ser deixebles del pastor cast”, hi hem de veure una invitació a estimar Jesucrist i a sentir-nos estimats per ell. Aquest “Bon Pastor” que, com ens diu l'evangeli de sant Joan, ens

coneix pel nom (vegeu 10,3), penetra el nostre interior amb el seu amor, ens guia i ens acompanya arreu per on passem, ni que sigui, com diu el salm 22, “per barrancs tenebrosos”. És aquest Pastor, Jesucrist, que ens coneix, que ens busca, que se'n posa a les espatlles quan estem cansats i quan tenim la temptació d'allunyar-nos d'ell; que té cura, amb amor, de totes les nostres coses. La frase diu que és “el Pastor cast”, és a dir, el Pastor pur, el Pastor desinteressat, aquell que en la seva humanitat ha viscut la castedat del cos i la castedat del cor per ser tot del Pare i per ser tot de tots, sense guardar-se res per a ell mateix. Per això sant Benet, en el capítol 72, ens ensenya també a estimar-nos els uns als altres “castament”, diu el llatí, “desinteressadament”, diuen algunes traduccions; “que practiquin castament

la caritat fraterna” (72,8), diu la versió que llegim a Montserrat. Jesucrist és el Pastor que ens estima concretament, gratuïtament, de manera despresada, fins i tot quan nosaltres no corresponem al seu amor, perquè ell ens estima simplement per això: perquè ens estima; encara que nosaltres no li oferim res.

Aquest ideal de “perseverar a ser deixebles del pastor cast”, d’acord amb la frase de l’atri que comentem, no sempre és viscut prou o prou bé per nosaltres atesa la nostra fragilitat humana i el nostre cor sovint massa enganxat a les coses humanes, a les coses d’aquí baix. Per això el Bon Pastor ens ve a buscar i ens ofereix l’abraçada del perdó i de l’encontre amb el Pare per mitjà del sagrament de la reconciliació. He dit que havíem d’agrair el nostre baptisme i la nostra confirmació, però també hem de mirar de viure amb profunditat aquest sagrament de la reconciliació que celebrarem d’aquí a un moment. És el sagrament que ens retorna a “ser perseverants” com a deixebles del Bon Pastor. Celebrem aquest sagrament amb sinceritat i amb agraïment, perquè és fruit de l’amor del Pare, fruit de l’amor de Jesucrist.

I aquí la frase de l’atri fa un salt una mica curiós. Ens diu que Jesucrist és “el pastor cast”, i després diu “el peix que la Verge casta ha agafat”. Identifica el pastor amb el peix. Però aquest salt té la seva lògica. He dit que la frase és del segle II, una època en la qual era corrent identificar Jesucrist amb el peix. Un símbol que encara ara trobem moltes vegades i en diversos indrets: un peix amb una creu, un peix amb

uns pans. Per què aquesta identificació de Jesucrist amb el peix? Permeteu-me una explicació lingüística. La paraula grega –l’idioma que parlaven els cristians del segle II– que significa “peix” conté cinc lletres que, agafades una per una i pel mateix ordre, són les inicials d’una frase que diu “Jesús, Crist, Fill de Déu, Salvador”. Per això, en èpoques de persecució, o per reconèixer-se entre cristians, i perquè no poguessin ridiculitzar-los, van adoptar el símbol del peix. Fins i tot hi ha algun text del segle II que diu que “els cristians són com peixets”. Per què? Perquè hem nascut a l’aigua –del baptisme, és clar– i perquè som germans del Peix per excel·lència, el Crist, Fill de Déu, Salvador, que és el Senyor. I per això mateix dintre de la inscripció de l’atri podreu veure-hi tot de peixos, per recordar que els cristians també hem nascut de l’aigua i també som germans de Jesucrist, Fill de Déu, Salvador. I en dir que Jesucrist és el Peix trobem condensat, a partir d’aquestes inicials, el nucli profund de la nostra fe cristiana: creure que Jesús de Natzaret, el fill del fuster, és el Crist, el Messies, Fill de Déu, Salvador, que ve per perdonar-nos els pecats, per alliberar-nos del mal i de la mort.

I la frase diu, encara, que “la Verge casta ha agafat” aquest peix. I això ens ajuda també a aprofundir la nostra fe. Qui és aquesta Verge casta? Per l’autor de la frase, del segle II, és l’Església. L’Església ha agafat el Crist, i és casta per la puresa de la seva fe i per la fidelitat introntollable de Jesucrist. L’Església no s’ha inventat Jesucrist sinó que l’ha rebut, l’ha agafat, com

un do del Pare, en el moment de l’Encarnació, ara fa dos mil anys. Ara bé, en la intenció dels qui van posar la frase a l’atri aquesta “verge casta” es refereix evidentment a aquella que és imatge i personificació de l’Església, Santa Maria, la Verge casta, la mare, podríem dir, del Peix, és a dir, de Jesús, el Crist, Fill de Déu, Salvador. Maria l’ha agafat, l’ha rebut, aquest Fill de Déu, en l’Encarnació per obra de l’Esperit Sant, i l’ha conservat, a fi que el Fill de Déu, en ser home, habiti en cada persona. Agraïm, doncs, el misteri de l’Encarnació, que Déu ens hagi enviat el seu Fill per ser realment un de nosaltres, company de ruta de cadascú de nosaltres. I, evidentment, aquí també trobem, tal com precisa la frase, el naixement virginal de Jesús i la castedat íntegra, de cos, d’esperit, de la Mare de Déu.

• Fragment d’una lápida sepulcral, amb l’àncrea i el peix entorn de la creu; catacumbes de Priscil·la.

I aquesta verge casta, diu la frase, “ha agafat el peix i l’ha donat als seus fills”. Maria no s’ha quedat per a ella el Fill. El va donar als altres, ja de seguida, ja des dels inicis, quan es va desprendre d’ell perquè pogués fer la seva vida pública i la seva missió. I, sobretot, se’n va desprendre a la creu. I, en això, Maria és també figura de l’Església, que dona el Crist a la humanitat. És la realitat que vol expressar la Santa Imatge que presideix aquesta basílica. Fàcilment estem temptats de fixar-nos en la Mare de Déu, i prou. I ens hem de fixar en què fa la imatge, què fa la Mare de Déu en aquesta imatge: duu el Fill a la falda per oferir-lo als pelegrins. El que és important d’aquesta imatge és la Mare de Déu que dona el seu Fill als pelegrins; als qui vénen a Montserrat a venerar-la els dona el seu Fill fet Paraula i fet sagraments. Sense l’Encarnació, sense que la Verge casta hagués agafat “el Peix”, el Fill de Déu, i l’hagués donat als seus fills, no tindriem aquests aliments espirituals que Déu ens dona, i que són la Paraula, l’Evangeli, els Sagraments.

Maria dona -diu la frase- Jesucrist, “als seus fills”. És una referència a la maternitat espiritual que exerceix sobre els homes quan, des de la creu, el seu fill Jesús li va confiar aquesta missió sobre Joan i sobre tots els altres deixebles (vegeu Jn 19,26-27). Aquesta maternitat espiritual, la Mare de Déu l’exerceix d’una manera peculiar en aquest santuari amb la seva sol·licitud envers tothom, amb l’acolliment i el confort que ofereix als pelegrins que la invoquen. Amb la seva intercessió prop del seu Fill

dalt del cel, i com va fer una vegada amb els deixebles a Canà, ens invita silenciosament, però ben explícitament si ens la mirem bé, a seguir el mestratge de Jesús; i ho fa amb aquelles paraules que va dir, segons l’evangeli de Joan (2,5): “feu tot el que ell us digui”.

Maria, efectivament, la tenim a casa; ella ens hi ofereix el seu Fill; ens hi dona, a nosaltres, fills seus, el seu Fill per excel·lència; i ens diu: “feu tot el que ell us digui”. I ens el dona -diu, finalment, la frase de l’atri- “com a menjar perenne”. Jesucrist és l’a-

liment que no es fa malbé, que pot ser pres constantment, i que ens alimenta per arribar a la vida eterna. “Qui menja la meua carn i beu la meua sang no morirà mai més” (vegeu Jn 6,51-56). Els qui desitgem arribar al paradís ens hem d’alimentar d’aquest aliment que és el Crist, Paraula i Sagraments. I en la vida eterna Jesucrist continuarà essent el nostre aliment, la font de la nostra subsistència. Aquest aliment es concreta per a nosaltres en la Paraula de Déu, proclamada i acollida en aquesta casa, i en els sagraments. Podríem dir que els ambons que hi ha als costats del presbiteri, i l’altar, són com el perllongament de la falda de la Mare de Déu. Ella ens dona el seu Fill; per això l’ha portat al món, i se’ns ve a comunicar a través de la proclamació de la Paraula i a través del Pa i del Vi eucarístics que rebem des de l’altar. En pelegrinar, doncs, avui a Montserrat, pensem que l’infant que la Mare de Déu duu a la falda se’ns dona, sobretot, a través de la proclamació de la Paraula i des de l’altar.

Accollim aquest do del Pare que Maria ha agafat i que ens dona a través de l’Església. Accollim aquest do, que és fruit de l’Esperit, deixem-nos penetrar per aquests dons divins. Així ens refarem com a batejats, com a “ciutadans de la ciutat escollida”, i trobarem la força per ser testimonis de l’Evangeli arreu, i concretament des de la perspectiva peculiar que ens ofereix l’espiritualitat benedictina que vosaltres, oblats, teniu en comú amb nosaltres, els monjos. Donem-ne gràcies a Déu. ✨

VISITA ESPIRITUAL 2006

pels bisbes de Catalunya

En el 125è. aniversari de la proclamació de la Mare de Déu de Montserrat com a patrona de Catalunya, pel Papa Lleó XIII, mirem amb els ulls del cor -plens d'estimació i de tendresa- la nostra entranyable Moreneta de Montserrat, que és "Mare de consol i d'esperança".

Fa molts segles que els homes i les dones de la catalana terra la sentim al costat nostre. Enguany, especialment, invoquem la Verge Maria amb confiança i us convidem a fer-ho, vosaltres també, amb devoció renovada, en aquesta avinentesa, com ho feien els nostres avantpassats, en hores de joia i en hores de dolor. Ella, Santa Maria de Montserrat, ha estat i serà sempre el nostre refugi.

En aquesta commemoració -que s'escau a l'inici d'un nou segle i d'un nou mil·lenni- pensem, germans i germanes de les nostres deu diòcesis, en la Catalunya d'avui, amb la seva pluralitat i riquesa humana. I, seguint el fil de la Visita Espiritual del venerable bisbe de Vic, Dr. Josep Torras i Bages, us presentem alguns suggeriments per a la pregària i la reflexió. Voldríem que aquest any jubilar fos realment de visita espiritual dels catalans i les catalanes a la nostra Patrona. Una actitud de visita que ens permeti de parlar-li i d'escoltar-la assossegadament.

Sabem i recordem, d'altra banda, que pregar ens compromet a viure en coherència amb allò que demanem.

També tenim presents aquells que estan menys avesats a l'oració explícita, o que tenen boirosa la seva fe. Ells també poden fer seus els desigs que la pregària expressa i deixar que els arribi, així, aquella llum que "il·lumina tots els homes" (Jn 1,9), la llum de Jesús que la seva mare, Santa Maria de Montserrat, deixa veure i fa prope-
ra, com la lluna ho fa amb la claror del sol.

1. La fe cristiana és una saviesa que ens ve de dalt i amplifica infinitament les nostres possibilitats de coneixement, d'estimació, de vida. Ens trobem temptats per una fe sense vida, només basada en el gust o el sentiment, confosa amb ideologies o fenòmens culturals... Però amb la veritable fe superem els nostres límits. La fe dóna molt més que no sembla, molt més que no pensem. Amb ella ens arriba, d'escreix, auxili en les nostres necessitats: "Busqueu primer el Regne de Déu i fer el que Ell vol, i tot això us ho donarà de més a més" (Mt 6,33). Quan demanem per als catalans una fe generosa, estem posant un fonament segur a la nostra vida, estem demanant la clau que obre totes les portes, i estem demanant la veritable felicitat. Aquella felicitat de la qual va gaudir Maria i que la seva cosina Elisabet va sintetitzar tan bé: "Feliç tu que has cregut"

• Estampa del patronatge de la Mare de Déu de Montserrat (1881).

(Lc 1,45). Una fe que s'alimenta i creix amb l'oració i els sagraments, sobretot la participació en l'Eucaristia. Per tot això, els creients tenim una gran responsabilitat: la de comunicar la fe amb un testimoniatge joïós, valent i esperançat.

Verge prodigiosa, tron puríssim on reposà l'eterna Saviesa quan vingué al món a ensenyar el camí de salvació, aconseguí per als vostres catalans aquella fe que enfonsa les muntanyes, omple les valls i fa planer el camí de la vida. Avemaria.

2. La corrupció és causa de fatiga, de decepció, de pessimisme... Sovint també d'irritació. No ens agrada de viure en un món sollat, però tendim a atribuir-ne als altres la responsabilitat. Més ens valdria fer cas de l'Evangeli: "Aquell de vosaltres que no tingui pecat, que tiri la primera pedra" (Jn 8,7), i acudir a Maria que ens va portar Jesús, el bàlsam d'incorrupció. Pensem, especialment, en la corrupció que ve de l'ambició del diner: usurpació de béns d'altri o de la comunitat, maniobres brutes, explotació de persones, negocis fraudulents... I totes les formes de violència. Pensem també en la banalització, comercialització i distorsió del sexe, amb les seves conseqüències... Freturosos d'aire net, preguem per una autèntica educació en l'amor i per l'honestedat dels costums públics en la nostra societat catalana.

Mare castíssima, mirall de puresa, flor de les verges, que portàreu al món el bàlsam d'incorrupció, Jesús, Fill de Déu, obteniu-nos l'honestedat dels costums públics. Avemaria.

3. La història ha fet de nosaltres un poble especialment sensible a tot allò que fa referència a la nostra llengua: sentim que expressa els nostres sentiments més pregons, l'estimem i maldem per conservar-la viva. També ens cal vetllar per la qualitat moral del nostre llenguatge que estigui sempre al servei de la veritat, mai de la mentida. Ens dol la demagògia en els discursos, el sacrifici de la veritat a favor d'interessos personals o de grup, així com la manipulació del llenguatge als mitjans de comunicació. És a través de la paraula, que aflora allò que portem dins. Amb la llengua podem beneir el Senyor, el nostre Pare, però podem també maleir-lo, o maleir els homes, fets a imatge de Déu (vegeu Jm 3,4-5). A Maria, profetessa admirable, li preguem que ens ensenyi a saber escoltar la Paraula de l'Evangeli i a posar-la en pràctica. I també li demanem que el nostre parlar mai no sigui portador d'odi, sinó d'amor a Déu i als germans. Que serveixi per a construir la convivència i la pau, sempre enraonant. Que no transmeti imatges sòrdides. Que sempre lloï el Senyor "amb salms, himnes i càntics de l'Esperit" (Col 3,16).

Profetessa admirable, que beneïreu i lloàreu l'Etern més que no pas totes les jerarquies angèliques plegades, feu que sigui desterrat d'aquest poble vostre l'esperit de maledicció i de blasfèmia. Avemaria.

4. "Si jo parlés les llengües dels homes i dels àngels, però no estimés, no passaria de ser com les campanes que toquen o els címbals que dringuen" (1Co 13,1), deia l'apòstol Sant Pau. I nosaltres bé podem dir: si els catalans assolíssim els més alts nivells de progrés, de cultura, de benestar... però fóssim pobres d'amor, de res no ens serviria tot això. Amb més raó haurem de dir el mateix en constatar amb dolor greus deficiències de respecte, d'amor fratern i de comunió entre nosaltres, a l'interior de la nostra mateixa Església. Quan el bisbe Torras i Bages proposava, al centre d'aquesta visita espiritual, una pregària per obtenir amor, tenia present el nostre esperit de discòrdia que acaba frustrant tantes iniciatives positives. I ens feia demanar, en contrapartida, la gràcia de tenir cor de germans, i de germans que s'estimen. "El qui estima és pacient, és bondadós, no té enveja, no és presumit ni orgullós, no és groller ni egoista, no s'irrita ni es venja, no s'alegra de la mentida, sinó que troba el goig en la veritat" (1Co 13,4-6). Es tracta, certament, d'un repte difícil, però confiem en la nostra Rosa d'Abril, que és rosa de caritat i foc que sense consumir escalfa. Aquesta és una petició decisiva ja que l'eficàcia de l'amor fratern és immensa en tots els ordres de la vida personal i de la vida col·lectiva.

Rosa de caritat, foc que sense consumir escalfa, traieu de Catalunya l'esperit de discòrdia i ajunteu tots els seus fills amb cor de germans. Avemaria.

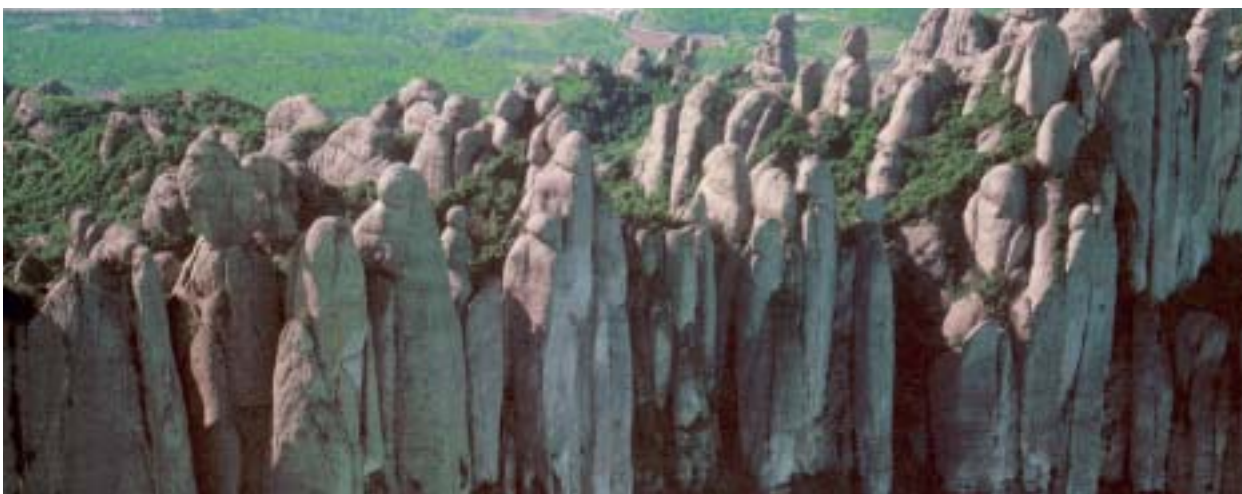
5. Si les quatre primeres peticions de la Visita Espiritual prioritzen els valors més transcendents i universals, sense deixar de banda la nostra realitat concreta, les altres tres imploren dons temporals, sempre des d'una visió cristiana de la vida. Així demanem a la Santa Engendradora de l'Etern la continuïtat del nostre poble i la fidelitat a les arrels cristianes de la nostra cultura, perquè la seva veu no manqui mai en la gran simfonia dels fills i les filles de Déu: "Lloeu el Senyor, tots els pobles, glorifiqueu-lo, totes les nacions" (Sl 116). La identitat de la societat catalana és fruit de molts llevats, de cultures diverses, d'homes i dones arri-

bats del nord i del sud. Demanem a la Moreneta la gràcia de saber acollir els vinguts més recentment i els que vindran, i de continuar enriquint-nos mútuament en el solc de la nostra història secular d'arrels cristianes.

Santa Engendradora de l'Etern, filla del vostre fill, feu que mai no es desfaci aquest poble català que vos espiritualment engendràreu. Avemaria.

6. La imatge de la muntanya de Montserrat suggereix, físicament, la idea de fortitud. En el Virolai, Mossèn Cinto Verdaguer, tan sensible al paisatge, invocava Santa Maria com a “pilar de fortalesa”, en sintonia amb el salmista que exclama: “Déu és el nostre castell de refugi, un defensor ferm en hores de perill” (Sl 46). Implorèm de la Mare de Déu de Montserrat el do de la fortalesa que ens ha de permetre mantenir la cohesió de tota la terra catalana en les hores d'adversitat, i de mantenir sempre la bona orientació de la vida cap a Déu i el pròxim. Que la nostra sigui una societat en la qual la força de les conviccions ens permeti de superar amb serenor les vel·leïtats de dins i les incomprendions de fora. Fidels a les nostres arrels cristianes, volem seguir sense defallences el camí de la creu de Jesús, vencedor del pecat i de la mort. Volem mostrar, des de la llibertat, que l'Evangelí és font de vida per a tots.

Verge poderosa, més forta que un exèrcit en ordre de batalla, des del vostre alt castell de Montserrat, defenseu d'enemics espirituals i temporals tota la terra catalana que teniu encomanada. Avemaria.

7. La nostra visita acaba implorant pel poble de Catalunya una pau cristiana, la que Jesús ens va deixar, “la pau que el món no dona” (Jn 14,27), la que neix del cor i que ens regala el Crist Ressuscitat amb el do de l'Esperit Sant. Ens cal demanar la pau amb humilitat i alhora suscitar-la en tots els àmbits de la vida social, sense confondre-la mai amb un pacifisme conformista. Per tal d'assolir-la, ens caldrà energia i capacitat de lluita, i sobretot obertura a la gràcia divina, que ens ve per cadascun dels sagraments de l'Església, i especialment per l'Eucaristia. Recordem les quatre fonts de la pau cristiana, segons el beat Joan XXIII: la veritat, la justícia, l'amor i la llibertat. Demanar, doncs, la pau, és comprometre's a situar-se sempre en l'àmbit de la veritat; a treballar per una societat socialment justa, en la qual els marginats, els malalts, els anguiats obtinguin un tracte preferencial; a construir la civilització de l'amor, que comporta sempre solidaritat, perdó i reconciliació; a consolidar la llibertat pròpia i respectar la de l'altre. És aquesta la pau que gosem demanar i que voldríem perpètua.

Senyora de Montserrat, que teniu la vostra santa muntanya voltada d'oliveres, signe de pau, aconsegiu als pobles de Catalunya una pau cristiana i perpètua. Avemaria.

Preguem

Senyor, Jesucrist, vos heu volgut que en la muntanya de Montserrat s'unissin, al voltant de Maria, els sentiments més pregons dels catalans. Mireu el nostre poble i les nostres Esglésies diocesanes en aquest tombant de la seva història, i concediu-nos de créixer amb il·lusió de futur i amb esperit de convivència. Que la vostra Mare ens obtingui, com ho féu un dia a Canà de Galilea, de seguir el que vos ensenyeu, a fi que l'aigua de tots els nostres projectes es transformi en el vi nou de la fidelitat al vostre Evangelí. Vos que viviu i regneu amb el Pare i l'Esperit Sant, pels segles dels segles. Amén. ✨

DEIXAR PER TROBAR*

Pare Abat Josep Maria Soler

• Sant Benet. Monestir d'Oseira.

Deixar per trobar. Aquest podria ser el lema de l'evangeli que ens acaba de ser proclamat pel diaca. Sí, germans i germanes estimats: deixar per trobar. Hi ha molta gent que es pensa que viure com a cristià consisteix només a renunciar. Com si la vida cristiana fos un no constant, incapaç d'aportar joia i de deixar viure en plenitud.

No és això. La vida cristiana és deixar allò que ens esclavitza, allò que no ens deixa ser nosaltres mateixos i ens aliena, per trobar la

nostra personalitat més autèntica, la nostra plenitud; per trobar la joia íntima, la pau profunda, la capacitat d'estimar a prova de tot. La vida cristiana és sobretot un encontre personal amb Jesucrist.

Semblantment, hi ha qui es pensa, fins i tot persones cristianes, que la vida monàstica consisteix a renunciar constantment, a buscar el que nega els nostres sentiments, a sacrificar-se sense parar.

Qui pensa així, creu que els monjos som gent desenganyada de la vida, frustrada, incapaç d'experimentar la felicitat. En canvi, la vida monàstica, que vol viure amb radicalitat l'evangeli d'avui fins a deixar-ho tot per seguir Jesús, també és deixar per trobar; anar deixant per anar trobant en un dinamisme creixent. Aquest és l'estil de vida que va dur sant Benet, per això la litúrgia proclama aquesta pàgina evangèlica en la solemnitat d'avui.

I, què va deixar sant Benet? Ens és útil de saber-ho perquè ell és "un mestre preclar" en la vida espiritual, tal com ens diu la litúr-

gia d'avui (cf. col·lecta); i ens pot ajudar a viure amb més radicalitat el nostre camí de monjos, d'oblats benedictins, de preveres, de religiosos o més fonamentalment de batejats. Si repassem breument el que n'escriu el papa sant Gregori el Gran, quan ens presenta sant Benet com un home de Déu que és model i estímulo per als cristians de tota condició, trobarem un seguit de realitats a les quals sant Benet va renunciar per ser més lliure i per estar més disponible davant Déu.

Va deixar la família, la casa paterna, l'heretatge familiar amb la seguretat econòmica que li podia donar; va deixar els estudis d'una carrera que el satisfesia i li obria un esdevenidor ple de benestar; va deixar la vida social que no l'omplia i es retirà en un lloc solitari per passar desapercbut de la gent i treballar-se espiritualment. Va deixar, encara, la que havia estat la seva dida i l'havia acompanyat fins a Roma en la seva etapa d'estudiant per assistir-lo en les coses de casa; li era un vincle afectiu fort i un lligam amb la seva família. Va deixar els afalacs temptadors i a l'hora decebedors d'una sexualitat fàcil i instintiva. Va deixar la possibilitat de formar una família. Va deixar la seva solitud estimada per respondre a la crida divina a irradiar la seva experiència espiritual. Va deixar, també, una comunitat de

monjos relaxats que l'havien escollit com a abat, però que no sols no volien seguir el seu mestratge sinó que fins i tot el volien enverinar. Va deixar, encara, el primer monestir que ell havia fundat a Subiaco a causa de les enveges i dels atacs que rebia per part del rector de la parròquia veïna. En darrers terme, va deixar el mal i les coses que per a ell podien ser negatives perquè el feien esclau de les seves passions o el podien moure a la ira, a la rancúnia i a la venjança. I sobretot es va deixar a si mateix, va renunciar al seu jo egoista, als seus "propis volers" que dirà a la Regla (Pròleg, 3). Ho va deixar perquè la força de l'Evangelí l'empenyia a buscar una realitat millor, una plenitud que li donés sentit enmig d'una existència que no l'omplia gens. Ho va deixar per poder conèixer més i més Jesucrist i no anteposar res al seu amor (RB 4, 21). Per anar-ho deixant va seguir el camí de la humilitat, de l'obediència, de la caritat fervent.

I, què va trobar, sant Benet, després de deixar tot això? Ens dóna la resposta la seva Regla a més de les paraules del papa sant Gregori. Sant Benet va trobar un aprofundiment espiritual, la maduresa afectiva, la castedat com una ofrena gratuïta, la capacitat de perdonar sense guardar rancor i d'estimar desinteressadament, la integració de tota la seva personalitat. Tot això li portà la pau interior i li donà un coneixement profund d'ell mateix i dels altres fins al punt d'obtenir el discerniment d'espirits. Va aprendre a confiar en la possibilitat d'evolució de la persona, sobretot quan és estimada i compta amb la gràcia de Déu, i a veure-la com a icona de

Jesucrist. Va endinsar-se en el camí de la pregària, amb els seus moments dolços i els seus temps d'aridesa i de foscor, fins a arribar a l'experiència mística. Va rebre la capacitat de comunicar la seva saviesa espiritual tant a la gent senzilla com als qui tenien una posició rellevant en la societat. Va rebre uns deixebles que, amb la vivència de l'amor fratern, li foren germans. Va rebre la capacitat de plasmar la seva experiència carismàtica en la Regla per als monjos que al llarg dels segles li ha donat una munió de fills i de filles en la vida monàstica o en l'orientació espiritual de la vida cristiana ordinària; a través d'ells el carisma benedictí iniciat en la solitud de Subiaco i irradiat des del cim de Montecassino ha anat transformant l'Església i la societat, ha contribuït a la construcció d'Europa -que per això té sant Benet com a copatró- i és un ferment de vida arreu del món.

Tot el que havia deixat va fer que sant Benet pogués rebre el més important, el que ell havia cercat ardentment des de jove: el coneixement de Jesucrist, estimat per damunt de tot. I Jesucrist li anà mostrant el Pare per l'Esperit; primer per mitjà de la fe en la vivència del misteri diví que ofereix la litúrgia i la lectura orant de la Paraula de Déu, i després de la mort, en la visió cara a cara en la vida eterna tal com deia l'evangelí d'avui. Abans, però, ja al final de la seva vida, Déu li féu entendre per boca de la seva germana Escolàstica que la renúncia per causa de l'Evangelí està bé i les normes i les regles que la protegeixen també. Però que l'amor és més gran que tot això i que sense amor la renúncia no té sentit, i

encara que qui estima sap relativitzar positivament la rigidesa que poden tenir les normes.

La invitació a deixar per rebre que fa l'evangelí d'avui val per a tothom. No tots han de renunciar necessàriament a les mateixes coses. Hi ha una renúncia comuna a tots els cristians, que és la renúncia a tot allò que impedeix el seguiment de Jesucrist, a tot allò que porta a anteposar-li realitats concretes d'una manera egoista. A partir d'aquí, cadascú ha de veure què l'ajuda i què el destorba per avançar a ple cor pel camí dels manaments evangèlics en la inefable dolcesa de l'amor (cf. RB, Pròleg, 49).

Que la intercessió de sant Benet, celebrat en aquest any jubilar del patronatge de la Mare de Déu de Montserrat sobre Catalunya, ens faci ben atents, com ella, a la Paraula divina per saber què hem de deixar i obrir-nos per rebre el que Déu ens vol donar. En darrer terme, es tracta de deixar-nos a nosaltres mateixos en allò que tenim de negatiu i d'egoista, de deixar les situacions contràries a l'Evangelí per tal de ser més nosaltres mateixos segons Déu, per trobar la nostra personalitat més autèntica, amb un cor lliure i pacificat, i per trobar, també, els altres en l'amor fratern fins al dia que, per gràcia, puguem compartir el Regne de Jesucrist amb Santa Maria i tots els sants. Sant Benet ens n'indica el camí. L'Eucaristia ens en dóna la força i ens n'anticipa la realitat. ✨

* *Homília pronunciada l'11 de juliol del 2006, en la solemnitat de sant Benet. L'evangelí del dia fou Mt 19,27-29.*

ELS DOLORS DE MARIA, DOLORS DE VIDA*

Josep de C. Laplana

L'endemà de la festa de l'exaltació de la Santa Creu, que és l'aniversari de la consagració de la basílica constantiniana de l'*Anàstasis* o del Calvari de Jerusalem, celebrem aquesta altra festa complementària de la "Mater Dolorosa". Els qui heu venerat el Sant

Sepulcre a Jerusalem sabeu ben bé que al costat del calvari hi ha un altaret molt carregat de llàntries i d'ofrenes dedicat a la Mare de Déu dels Dolors. Els pelegrins llatins hi tenen una especial tirada a pregar i venerar aquest lloc i la memòria de la Verge Maria amb el seu cor traspasat

per l'espasa del dolor, fent costat al seu fill sofrent. És la manera de la pietat occidental, que és molt naturalista, d'unir-nos a la passió de Crist des de l'ànima de Maria, "cuius animam gementem, contristatam et dolentem, pertransivit gladius", puix que la seva ànima plorosa, contristada i adolorida, i es trobava travessada per una espasa", diu la cèlebre seqüència d'avui, una obra mestra de Jacopone da Todi, de la Baixa Edat Mitjana.

Però si llegim l'evangeli de Joan i sintonitzem amb ell, haurem de bandejar tota mena de naturalisme i haurem de passar per damunt de la sensibilitat adolorida, per entrar en un altra esfera de comprensió. El Deixeble estimat és el "testimoni que ho va veure i que testifica. I ell sap que diu la veritat, perquè també vosaltres cregueu" (Jn 19,35). Al peu del crucificat, hi era el Deixeble, el testimoni, perquè nosaltres puguem creure, i la "Mulier", la dona. Les altres dones estan de banda; no poden testificar legalment. Pere i els altres apòstols estaven en situació de pròfugs, en recerca i captura. Però el Deixeble, que tenia entrada a casa del Gran Sacerdot, deixant el grup dels espectadors, s'avançà i es va posar al costat del crucificat per veure'l i creuar

amb ell la mirada per darrera vegada. El Deixeble havia conegut Jesús en el cercle del Baptista, prop del Jordà, on Jesús segurament havia passat una llarga temporada i on rebia el nom hebreu de *Taleh*, *Amnós* en grec, és a dir "Anyell". Un nom pot definir tota una vida, i la vida i la missió de Jesús des que el deixeble el va conèixer, fins al Calvari on el veu morir, és la de ser l'Anyell de Déu, que es carrega amb el pecat del món, que estima l'home i coneix allò que hi ha al cor de l'home, pel qual dona la vida voluntàriament. "La vida ningú no me la pren, sóc jo qui la dono" (Jn 10,18). Per això, amb la mateixa mansuetud de l'anyell portat a l'escorxador, Jesús manté una absoluta i desarmada passivitat, sense gens ni mica de revolta ni de reivindicació, quan Pilat el condemna a mort, quan és endut cap a la creu, quan el despullen i es reparteixen els seus vestits, la túnica sense costura, que ja no utilitzarà mai més. Era la tarda de la *Parasceve*, abans del *sabbat* de Pasqua, el *Pashover* jueu, quan al temple, però també al pati de les cases, les famílies degollaven l'anyell pasqual ritualment. Tot jueu sabia que aquella era l'hora, l'Hora amb majúscula, del sacrifici, i tot Jerusalem estava ple del belar dels anyells que anaven a ser sacrificats. Però Jesús, l'Anyell per antonomàsia segons l'evangeli del Deixeble, no fa cap crit abans d'expirar, com diuen unànimement els altres tres sinòptics, sinó que només declara: "Consumatum est" "Tot s'ha acomplert" (Jn 19,30), i incli-

nant el cap, exhala l'Esperit, el Ruah (en hebreu), el *Pneuma* en grec, és a dir el fons vital de la Vida, que lliura al Pare i també a nosaltres i per nosaltres. L'escena de la llançada és també importantíssima en el discurs del Deixeble. A l'Anyell no li han trencat cap os, igual que els anyells pasquals, i quan el soldat li clava la llança al costat, treu la seva darrera sang i després en surt aigua. La seva carn es *kosher*; carn exsangüe, apta per a ser menjada legalment, segons el ritual del Levític, com la de l'anyell de totes les famílies jueves.

I al costat, dreta, segons testifica el Deixeble, es trobava Maria la mare del Senyor. Maria havia pujat a Jerusalem amb la parentela en saber que la vida de Jesús perillava. Segurament volien endur-se'l a Galilea per protegir-lo i guardar-lo dins del cercle familiar una altra vegada. Segurament ni el Deixeble no havia vist mai Maria la mare del Senyor, ni Maria coneixia de res el Deixeble que Jesús estimava. És Jesús amb la seva mirada qui fa la presentació de l'un a l'altra. Maria personifica Eva, la Dona per excel·lència, quan rep el nom de "Mulier", que en aquest context no és una expressió banal, sinó una definició teològica, d'aquestes tan típiques del quart evangeli. La missió de l'Anyell és morir carregat amb el pecat del món, perquè tots tinguin Vida, però en aquesta missió Maria, com a "Mulier" té la missió de ser Mare del Deixeble, d'aquell Deixeble que Jesús estimava, però al darrere d'ell, dintre de la categoria que ell personifica, ens

trobem tots aquells que al llarg dels segles creiem i estimem Jesús. Aquest amor a Jesús és l'única cosa que uneix Maria i el Deixeble i aquesta relació, segons voluntat testamentària de Jesús, és una relació de maternitat i de filiació.

Són els dolors de part de la dona de l'Apocalipsi, el darrer llibre de la comunitat del Deixeble, aquella dona que dona vida i infantia fins a l'eternitat tots aquells que creuen en Jesús i l'estimen, com l'estimava el Deixeble. Per això entre Maria, la Mulier, al peu de la creu, i l'Església, personificada en l'Esposa de l'Anyell de l'Apocalipsi, hi ha no solament continuïtat significativa o semblança metafòrica, sinó una relació germinal. En Maria al peu de la Creu ja és tota l'Església de tots els segles que gemega amb dolors de part perquè Jesús continuï vivint en la concatenació de Deixebles, que ella genera com a fills. Maria i l'Església, o, més ben dit, Maria dins de l'Església és la "forma formans", la "forma que dona forma", segons expressió feliç de sant Tomàs d'Aquino.

Els dolors de Maria són dolors de vida, com els de l'Església, com els de cada ànima que, sorpresa per la mirada de l'Anyell, el segueix arreu on va. Alegrem-nos-en i acollim Maria a casa nostra de manera permanent, com el Deixeble. ✨

* Homilia pronunciada el 15 de setembre, Mare de Déu dels Dolors.

MARIA, MODEL EVANG...LIC

DE LES NOSTRES COMUNITATS*

Pare Cassià M. Just, abat

“**F**eliç tu que has cregut! Allò que el Senyor t’ha fet saber es complirà”. Amb aquestes paraules profètiques Elisabet proclama la implicació de Maria en el misteri de l’Encarnació. Realment Maria de Natzaret, des de la seva petitesa com esclava del Senyor, va donar un sí sense condicions a Déu, i així va entrar de ple en el seu disseny d’amor sobre la humanitat sencera. En aquests dies immediats a la celebració de Nadal, la Mare de Jesús se’ns presenta com la icona perfecta d’allò que Déu vol i va preparant a favor de tota la família humana. Maria ens ensenya a ser més fidels a Jesús i al seu Evangeli, tant a nivell personal com comunitari.

El seu exemple ens mou a interrogar-nos: Quines són les actituds que haurien de tenir les nostres comunitats eclesials i què hi podem aportar cadascun dels qui en formem part, a fi de viure el misteri del Fill de Déu encarnat segons l’estil de la Mare de Jesús?

Jo em responc a mi mateix i us ho comunico com una invitació fraterna: hauríem de començar de nou per donar-nos totalment, sense por, per la causa de Jesús. I procurant anar més a fons, és a dir, confiant en l’acció de l’Esperit Sant més que en les nostres pròpies forces. No és pas a base d’esforços voluntaristes que millorarem el nostre seguiment de Jesús, sinó amb un abandó total als seus dissenys, sense fer-nos mai enrere. I l’Esperit Sant ens farà el do de construir entre tots unes comunitats monàstiques, parroquials i diocesanes més acollidores per a tots els seus fills, unes llars on

domini la tendresa i la comprensió.

Unes comunitats que, com Maria, proclamïn amb alegria la grandesa de Déu i la seva misericòrdia també per les generacions actuals i futures. Unes comunitats que esdevinguin signes d’esperança per la seva capacitat de donar i de transmetre vida. Unes comunitats amb el cor i amb els braços oberts, que no es dediquin a condemnar sinó a esguardar les multituds amb la mirada compassiva de Jesús, com ovelles sense pastor. I que no donin mai ningú per perdut.

Unes comunitats que saben dir que sí a Déu, encara que no sempre podem preveure cap on ens portarà l’obediència a la seva Paraula. Unes comunitats que no tenim respostes per a tot, però que les busquem amb confiança, obertes al diàleg amb els qui no es tanquen al bé, a la veritat i a l’amor.

Unes comunitats humils com Maria, sempre a l’escolta del Senyor. Unes comunitats més preocupades per comunicar l’Evangeli de Jesús que per tenir-ho tot lligat i ben lligat.

Unes comunitats del “Magnificat”, que no es complauen anant al darrere dels poderosos d’aquest món sinó que busquen pa i dignitat pels pobres i famolencs de la terra, sabent que Déu està per ells i amb ells.

Unes comunitats atentes al sofriment de tota persona humana, que, com Maria, sàpiguen anar de pressa, decididament, vers ells, oblidant-nos de nosaltres mateixos per estar a prop dels qui ens necessiten. Unes comunitats preocupades per la felicitat de tots els qui no tenen vi, segons la paraula de Maria. Unes comunitats que, sense respectes humans, anunciem l’hora de la dona i promoguem convençuts la seva dignitat, responsabilitat i creativitat femenina.

Unes comunitats contemplatives que sapiquem “guardar i meditar en el nostre cor” el misteri de Déu en Jesús per poder-lo transmetre com experiència viscuda. Unes comunitats valentes per assumir amb fidelitat el misteri del sofriment com Maria al peu de la Creu del seu Fill.

Que la Mare de Jesús ens obtingui la gràcia, com a fruit d’aquest Jubileu del seu Patronatge, d’esdevenir membres vivents de l’Església que creu, que prega i que espera la Salvació de Déu, tot anunciant al nostre món amb humilitat i amb fermesa la victòria final de l’Amor. ✨

**Homilia pronunciada el 24 de desembre del 2006, IV diumenge d’Advent, en el 40è aniversari de la seva benedicció abacial.*

DOM NICA GAUDETE 2006

PRESENTACIÓ LLEGIDA A L'INICI DE LA CONVENTUAL

En aquest tercer diumenge d'Advent ens trobem cada any a Montserrat els Oblats Benedictins d'aquest monestir. Els oblats som uns cristians, desitjosos de viure amb convicció i profunditat l'Evangelí, que trobem en la Regla de sant Benet un camí de llum que ens facilita el seguiment del Crist i ens estimula a servir Déu i els germans amb un amor més pur i generós tot vivint enmig del món i d'acord amb l'estat de vida de cadascú. També nosaltres volem entrar, com diu sant Benet per als monjos, a l'escola del servei diví on puguem aprendre a progressar en la fe i

en l'observança de les bones obres seguint el guiatge de l'evangelí. Ens sentim, doncs, juntament amb tants d'oblats d'arreu del món, membres de la gran família benedictina, i nosaltres concretament de la família montserratina.

Enguany vivim amb goig, amb agraïment, amb esperit de conversió, el 125è aniversari de la proclamació com a patrona de Catalunya de la Mare de Déu sota l'estimada advocació de Montserrat. Maria, la mare i deixeblla de Jesús, la qui sempre escolta i guarda en el seu cor la Paraula de Déu, ens és model de

vida i ens és consol i esperança en el nostre itinerari cristià. I el vivim també, aquest any jubilar, atents a les realitats del nostre món; per això amb una aportació econòmica que farem juntament amb les ofrenes de l'eucaristia volem col·laborar a la iniciativa solidària que el monestir ha emprès per mitjà de Càritas.

Per intercessió de Maria demanem al Senyor, avui que renovarem la nostra oblació, que amb l'ajut dels monjos, amb el nostre esforç i la nostra pregària, siguem cada dia més fidels en el seguiment de Jesucrist d'acord amb el mestratge de sant Benet.

SALUTACIÓ AL PARE ABAT

Pare abat, pare consiliari, germans d'oblació, amics que ens acompanyeu; sigueu, tots, benvinguts.

Ja fa un any, pare abat, que era entre nosaltres i li hem d'agrair que sempre en el dia de la nostra festa, Domínica Gaudete, ens dediqui una estoneta del seu temps per adreçar-nos unes paraules. Les esperem!

En aquest any jubilar, en què celebrem el 125è aniversari de la

proclamació de la Mare de Déu de Montserrat com a patrona de Catalunya, els oblats d'aquest monestir hi venim amb esperit de pelegrinatge. Volem donar gràcies dels molts dons que sempre hi rebem. I també demanar el perdó, que el jubileu ens ofereix, de totes les nostres mancances, tant de les individuals com les col·lectives.

Enguany no hi ha noves oblacions. Però sí que podem acom-

panyar i celebrar-ne els 60 anys d'en Joan Segalés i de la Maria Teresa Coll. Per raons de salut no es troben entre nosaltres, però també ho celebren, la Maria Mercè Coll, benedictina i germana de la Maria Teresa, en Ricard Estapé, la Maria Teresa Giralte i la Montserrat Lluch Trull. Els fem arribar la nostra felicitació i els tenim presents en la pregària. També la celebració dels 25 anys d'oblació; per això vull esmentar

els qui avui, entre nosaltres els celebren i en donen gràcies, i que són en Benet Costa i la seva esposa Maria Oranies, de Mataró, i la Montserrat Muñoz Fonoll, de Barcelona.

També volem dir-li, pare abat, que molts oblats han volgut acompanyar-los i participar en les celebracions d'acció de gràcies, de pregària, de joia i de festa que han significat tots aquests dies per la seva Comunitat l'ordenació dels nous preveres i diaques.

Els oblats ens fem nostre el que demanava el pare Antoni Pou en acabar la seva primera

Missa. Cert que ell ho demanava adreçant-se als escolans, però tots nosaltres també ho podem acollir i generalitzar en la pregària de cada dia. Els deia: Pregueu perquè siguem sempre preveres compassius.

Aquesta tarda, pare abat, acollint-nos al perdó del jubileu, tots renovarem la nostra oblació, amb el desig ferm de recomençar de nou el nostre compromís de vida evangèlica. Ho farem al Cambril de Santa Maria, la nostra Moreneta, sota el seu esguard materna, tot demanant-li la seva ajuda.

S'apropa Nadal, i Nadal és

una de les festes que sempre desperta sentiments positius. Crec que ens ajuda a sortir de nosaltres mateixos, a ésser menys egoistes, a ésser més senzills... És una festa que sempre remou per dins i fa sorgir la bonesa i la capacitat d'estimar que en el fons tothom té. Tant de bo que l'Esperit del Nadal visques cada dia en nosaltres, i que fossin sempre, per a tots els que ens envolten, portadors de Pau, de Joia i d'Estima.

Amb aquest esperit, i en nom de tots, li desitjo, pare abat, a vostè i a tota la comunitat, un bon Nadal.

PARLAMENT DEL PARE ABAT ALS OBLATS

Gràcies, Maria Dolors, per aquestes paraules [vegeu el requadre] i, sobretot, per la felicitació dels oblats. Voldria felicitar els qui aquest any celebren els seixanta anys d'oblació, la Maria Teresa Coll, en Joan Segalés, aquí presents, i els altres que són absents. I també els qui són aquí i els qui no hi han pogut ser i que enguany en celebren els vint-i-cinc; a tots desitjo que per molts anys puguin anar vivint i enriquint-se del que aporta a un mateix i a la vivència de la fe el fet de ser olat de Montserrat, i que diria que ja ha estat resumit tan bé en la presentació del grup que heu fet a la missa conventual [vegeu el requadre]. Per molts anys, i endavant!

La Maria Dolors agràia que cada any dediquéssim una estona als oblats, concretament en aquest

diumenge. Ho faig amb tot l'interès, conscient que els oblats són una realitat important i estimada de Montserrat. També forma part de la missió de l'abat encoratjar els oblats i seguir-los amb interès i, encara que qui ho fa més directament i en nom del monestir és el consiliari, el pare Jordi Castanyer, també entenc que forma part de la meva missió, com ho han entès així els meus predecessors. Per tant, dedicar-vos una estona és també dir-vos que per part de la comunitat hi ha una estima pel treball que feu i una estima per la vostra realitat d'oblats.

A l'acte d'avui, d'aquesta dominica Gaudete, hi doneu aquest caire de celebració i de vivència del jubileu de Montserrat. És a partir d'aquí que voldria dir algunes paraules. Quan els mon-

jos vam reflexionar sobre el jubileu, vam agafar com a lema **Maria, mare de consol i d'esperança**. Per què vam agafar aquest lema? Per diverses raons.

La primera idea va venir d'un text del bisbe Urquinaona, de Barcelona, que va ser un dels grans promotors del patronatge de la Mare de Déu de Montserrat sobre Catalunya. Certament que, sense ell, no celebraríem aquest patronatge, o, en el cas de celebrar-lo enguany, el 2006, no en celebraríem els cent vint-i-cinc anys. Va ser una persona decisiva per a aquest patronatge. Ell té una carta pastoral a la diòcesi de Barcelona en què parla de Montserrat, tot preparant les festes del mil·lenari del trobament de la imatge; ja sabeu que, històricament, es tracta d'una cosa llegendària però que, en tot

cas, en aquell moment, el 1880, ho van celebrar així. Amb motiu d'això parla de Montserrat com “del lloc on hi ha la nostra Mare, i on els fidels troben consol i esperança”. I va ser d'aquí que va sortir aquest lema: “Maria, mare de consol i d'esperança”.

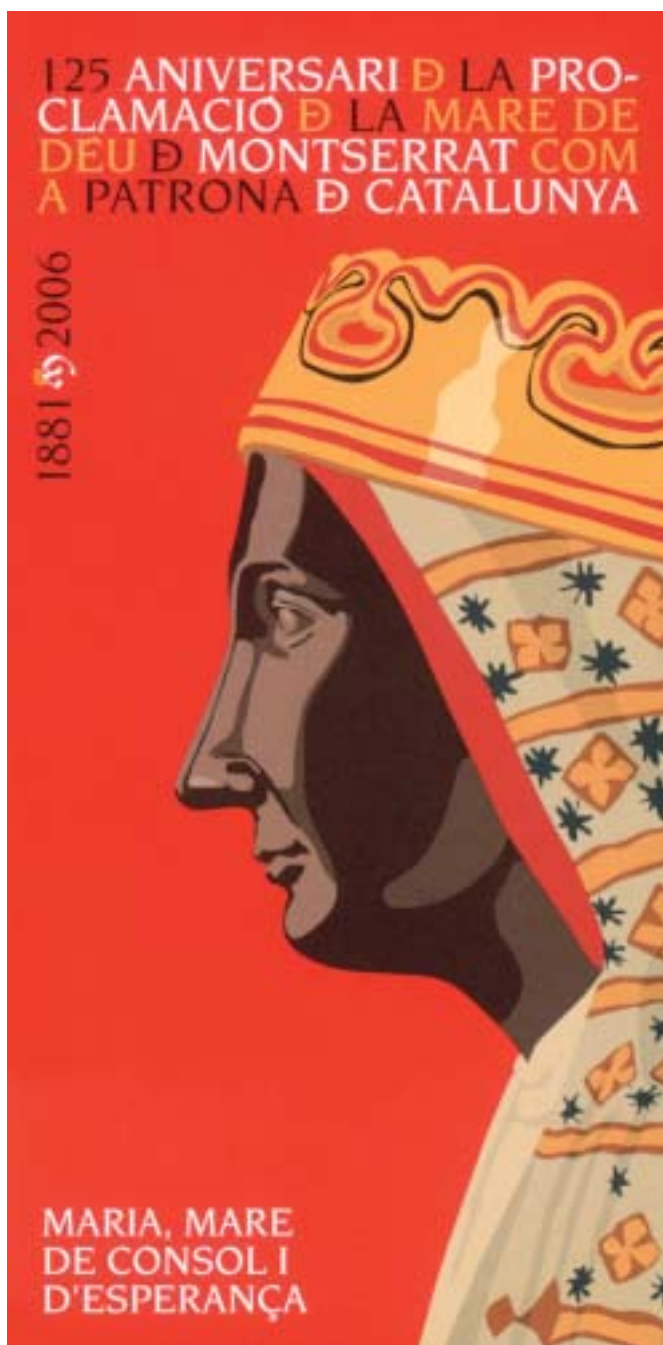
Però després, quan ja havíem fet nostra aquesta idea, ens vam adonar que també en el Llibre Vermell -aquest manuscrit de Montserrat del segle XIV que reflecteix moltes coses, entre les quals allò que era la vida del santuari i dels pelegrins de Montserrat a l'edat mitjana-, en un text que hi ha i que servia de base per a rebre romeries, hi diu que “la Mare de Déu aquí, a Montserrat, acull tots els pelegrins i es mostra com a Mare de consol i d'esperança”. Per tant, allò del bisbe Urquinaona tenia una arrel més antiga, que era ja a la tradició medieval, i que forma part de l'experiència de tots els pelegrins de Montserrat, dels antics i, com hem pogut comprovar al llarg d'aquest any, també dels actuals.

I encara, després, quan el Concili Vaticà II dedica el capítol vuit de la Constitució sobre l'Església a la Mare de Déu, en un dels punts, que parla de Maria, mare de Jesús, ho fa en termes de “mare de consol i d'esperança”. I aquí enllacem la tradició medieval amb el que va ser fa cent vint-i-cinc anys i amb la renovació que el Vaticà II demana per a l'Església. L'experiència dels pelegrins a Montserrat és aquesta: quan un obre el cor davant la imatge de la Mare de Déu que ens fa present espiritual-

ment Santa Maria en aquest lloc, troba consol per les ferides, pels problemes, per les angoixes, pels sofriments; cadascú sap quin és el bagatge del seu cor en aquest sentit. I pel sol fet de pregar i d'obrir el cor experimenta el consol, consol que ens ve, evidentment, de l'Evangelí. Maria és mare de consol i d'esperança perquè és mare de Jesús, que ens porta el Consol, amb majúscula i l'Esperança,

amb majúscula, i també perquè és mare de cadascun dels batejats. I, d'altra banda, quan un s'obre a la pregària davant la imatge de la Mare de Déu, acull aquest consol, però també renova el coratge, l'esperança per tornar després, en baixar de la muntanya, a reprendre la vida de cada dia amb un alè renovat.

Com he dit, això és el que, tot al llarg d'aquest any 2006 hem

• *Mare de Déu de Montserrat de l'any del "Milenari" (1880).*

experimentat els monjos, que som els qui veiem els pelegrins més de prop. N'estem contents, de com ha anat aquest any jubilar. Des del primer moment, no volíem fer celebracions molt espectaculars sinó, simplement, donar un to i una intensitat als pelegrinatges que ja pugen cada any, tant les romeries parroquials com els grups. Així i tot, aquest any hi ha hagut romeries noves,

alguns grups que han començat a pujar en pelegrinatge i, fins i tot, dues diòcesis han fet romeria oficial. I, veient com alguns col·lectius -de religiosos, per exemple- també volien pelegrinar a Montserrat i acollir la gràcia de l'any jubilar però s'havien despertat tard i l'any jubilar acabava el dia trenta-un de desembre, veient que tota aquesta gent tenia interès de poder viure amb

intensitat l'any jubilar, vaig demanar a Roma si el podíem allargar fins al vint-i-set d'abril i ens van dir que sí. Per tant, l'any jubilar continuarà fins aquest dia. I desitgem que continuï essent un moment de renovació espiritual dels pelegrins que pugen a Montserrat.

D'altra banda, el fet de tenir com a lema "Maria, mare de consol i d'esperança", que he dit que és el que els pelegrins experimenten aquí, a Montserrat, ens ha de portar a ser-ne testimonis, transmissors, d'aquest consol i d'aquesta esperança, ben especialment els monjos; però també crec que si hi ha un col·lectiu, juntament amb l'escolania, que està especialment vinculat a Montserrat i a la vida dels monjos, sou vosaltres, els oblats. Dic que ens ha de portar a ser, doncs, a vosaltres, oblats, i a nosaltres, monjos, transmissors d'aquest consol i d'aquesta esperança que ens vénen de Jesucrist. Un consol i una esperança que d'alguna manera ens queden potenciats per la gràcia que rebem en aquest santuari. I ens ha de portar, també, a ser instruments de consol i d'esperança en el nostre entorn. De fet, al costat de buscar aquest lema, per sintetitzar una mica l'esperit d'aquest any jubilar -Maria, mare de consol i d'esperança- els monjos que vam reflexionar sobre quin contingut calia donar-hi i com havíem de fer les coses, ens vàrem proposar que la pujada a Montserrat fos un moment de renovació espiritual per a cadascun dels pelegrins. I aquí té sentit que, a més

de commemorar els cent vint-i-cinc anys del patronatge demanèssim que pogués ser any jubilar, és a dir, que qui ho desitgés pogués rebre la gràcia de la indulgència plenària. És una manera de tornar a començar, com vaig dir a uns que em van demanar: i això, què vol dir? Doncs, és com si tornessis a sortir de la pica baptismal. I això, per la gent “de missa” és molt gràfic, i s’entén. Per tant, desitjaríem que afavorís una renovació interior total.

Al costat d’aquesta renovació interior ens vam proposar, encara, dos altres objectius, que crec que és bo de dir-vos-els, tant perquè ja els viviu com perquè en potencieu la vivència. Pensant en el que havia passat fa cent vint-i-cinc anys, un d’aquests objectius era la renovació de la vida eclesial i l’altre la presència positiva dels creients i dels membres de l’Església en la societat. Veient el que va suposar aleshores, el 1881, el patronatge de la Mare de Déu per l’Església a Catalunya i per Catalunya com a país, ens vam proposar també això. Les festes del mil·lenari, l’any 1880, la coronació canònica de la Mare de Déu, el 1881, i la proclamació del patronatge, van ser uns moments forts de renovació de l’Església a Catalunya. Van reprendre les romeries. Penseu que Montserrat tenia tradició de romeries des de l’edat mitjana, però la guerra del francès havia destruït bona part del monestir, després van venir unes lleis desamortitzadores que suprimien

tots els monestirs i els monjos d’aquí se’n van haver d’anar, encara que va ser per una temporada curta. Després els van deixar tornar, però no com a monjos -per tant sense hàbit i sense fer de monjos externament- sinó com a capellans custodis del santuari. Aleshores va poder reprendre la vida monàstica; altrament això seria actualment un munt de ruïnes i, potser en algun raconet, hi hauria un parador de turisme.

Tot això va ser gràcies a l’esforç de l’abat Muntadas i del bisbe Urquinaona. També cal esmentar el poeta Jacint Verdaguer, el canonge Collell de Vic i el doctor Sardà i Salvany de Sabadell. I, en un moment en què no hi havia ni telèfon, ni la facilitat de comunicació que tenim ara, en què únicament hi havia la lletra impresa, van ser aquests tres, doncs, els qui van tornar a desvetllar en la gent del nostre poble la devoció a la Mare de Déu de Montserrat, perquè fins i tot durant un temps la imatge de la Mare de Déu havia estat treta d’aquí, havia estat a Barcelona. Primer, durant una època, amagada en una masia del Bruc, i després a l’església dels sants Just i Pastor de Barcelona.

Per tant, aquí no hi havia monjos, ni Mare de Déu. Després va tornar la comunitat, més tard va venir la imatge, però s’havia perdut la tradició de romeries i Montserrat no era un santuari viu. Va ser, doncs, amb motiu del patronatge que reprèn la vida del santuari. I aquesta

represa suposa un dinamisme per l’Església a Catalunya. Al costat d’això -era el moment de la Renaixença- Catalunya anava prenent consciència altra vegada de la seva personalitat pròpia, dintre les altres nacions. Per obra, sobretot, de Jacint Verdaguer i també d’alguns altres, redescobria el valor cultural i literari de la seva llengua; i, sobretot a les ciutats, concretament a Barcelona on havia anat dominant el castellà, tornava a implantar-se el català. Tot això coincidia, doncs, en un moment de renaixença de la llengua, de la cultura, i també de l’economia, perquè és l’època de la industrialització que suposà una riquesa per Catalunya. I els fets de Montserrat van fer que la restauració del santuari fos una mica símbol de la restauració de Catalunya. És evident que Montserrat ha anat seguint la història de Catalunya des de l’any 1025 en què va ser fundat, però aquesta “simbiosi” que hi ha hagut, concretament els anys de la dictadura, entre Montserrat i Catalunya, això de ser “el cor de Catalunya”, aquest sentit de país lligat a Montserrat, en bona part neix i es consolida, sobretot, fa cent vint-i-cinc anys.

Per tot això, que he resumit molt breument, voldríem que la celebració de l’any jubilar portés, d’una banda, la renovació interior, però també a una major consciència de ser membres de l’Església i de comunió eclesial, començant per la comunió entre el grup d’oblats. I després, ja que en tant que d’una manera o altra tots esteu vinculats a parròquies

• *La Mare de Déu de Montserrat amb els pelegrins (miniatura del Llibre Vermell de Montserrat, del segle XV).*

o a altres organismes d'Església, que també allà siguin llocs de comunió fraterna. En un moment en què l'Església té, en certs sectors, una imatge més aviat negativa i en altres és ignorada, crec que la manera de tornar a fer impacte -no per l'Església, sinó per Jesucrist- en la societat, és l'estimació, allò que diu Tertul·lià al segle II a propòsit del comentari que feien els pagans dels cristians: "mireu com s'estimen i com estan disposats a donar la vida els uns pels altres". Jo crec que, en la societat actual, per començar a fer present el missatge de Jesús i per engrescar la gent a acollir la llum que ve del missatge de Jesús, hem de començar perquè la gent vegi que ens estimem, que ens ajudem i que ens sentim germans els uns dels altres. Això vol dir, entre altres coses, "donar temps" per escoltar els altres, per atendre'ls quan

estan malalts, etc., i tot el que se'n pugui anar derivant.

I al costat d'això, hi ha la consciència de ser constructors del nostre país. En molts àmbits. Ara parlen de si és una època "postnacional". En canvi jo crec, i d'altres també, que el que cal és mantenir viva la pròpia identitat, la fidelitat al nostre país, evidentment amb una obertura als altres; però únicament essent el que som podem acollir i atendre els altres. I sobretot, i és aquí on volia arribar, aportant allò que ens ve de la llum de l'Evangeli com a servei a la societat. Venim d'una època en la qual els valors cristians eren imposats per l'Església a tota la societat. Ara estem en una època de separació de l'Església i l'Estat, una època de laïcitat -que no és el mateix que laïcisme-, de separació, de respecte i d'autonomia de cadascuna de les entitats. Però, com a servei a la

societat, sí que hi podem aportar la visió cristiana de la persona humana, la llum que ens ve de l'Evangeli de Jesús sobre el valor que té cada persona, sigui qui sigui; independentment de la posició econòmica o social, simplement pel fet de ser una persona humana té una dignitat fonamental. De l'Evangeli també en podem treure una sèrie de criteris per a la convivència humana, molt diferents dels que imperen en la societat i que, d'altra banda, tampoc no satisfan la gent. Una convivència humana que suposa no voler sobresortir, no voler posar-se damunt de l'altre, no trepitjar l'altre per mirar de ser més, sinó al contrari, servir, escoltar, discernir entre tots. En una paraula: la humilitat pel bé de l'altre.

El desig que tenim, com a comunitat, seria això: que a tots els pelegrins de Montserrat l'any jubilar els fos una ocasió de

renovació espiritual, de més consciència de ser membres de l'Església i, sobretot, de la comunió i de l'ajuda fraterna entre els membres de l'Església i també de l'aportació a construir la societat des dels valors cristians. Això es pot fer des de molts àmbits, tant de l'àmbit de la política –el simple fet d'anar a votar– fins a altres implicacions que no són polítiques, però que són d'àmbit social. Una de les conseqüències de la comunió fraterna i d'aquests valors que deia que podem aportar és tot l'aspecte de solidaritat, o sigui mirar d'ajudar en les situacions de marginació, de sofriment, de pobresa etc., que hi ha a la nostra societat. Nosaltres hem d'aportar-hi una actitud no solament d'acolliment sinó de justícia, precisament per allò que deia que la llum de l'Evangelí ens ensenya a valorar la dimensió transcendent de cada persona sigui qui sigui i sense preguntar-li en què creu o en què no creu. És una persona, i és profundament estimada per Déu.

Per això també, amb la comunitat hem volgut fer un projecte solidari a través de Càritas. Celebrem els cent vint-i-cinc anys de la protecció especial de la Mare de Déu sobre Catalunya, no sobre l'Església de Catalunya sinó sobre Catalunya i això vol dir sobre les persones que neixen, viuen i treballen a Catalunya. Ens adonem que hi ha persones que estan en una situació de pobresa radical, de manca d'habitatge, de manca d'atenció, sense que se'ls reconegui cap dret; i, de vegades, explotats i tot,

en el poc que cobren. A través de Càritas, doncs, voldríem poder oferir-los, a aquests que són dels més necessitats del nostre país i dels quals la Mare de Déu també és patrona, no solament la solidaritat, que ja és important, sinó, sobretot, una ajuda material. D'aquí aquesta col·lecta que hem anat fent, a la qual vosaltres avui heu fet una bona aportació, i d'aquí també una bústia que hi ha al cancell per a recollir donatius que fem arribar igualment a Càritas, que sabem que és un organisme seriós. Pensem, sobretot, en immigrants que estan en situació de màxima pobresa, i als quals, com que viuen aquí, també els arriba el patronatge de la Mare de Déu, que vetlla per ells.

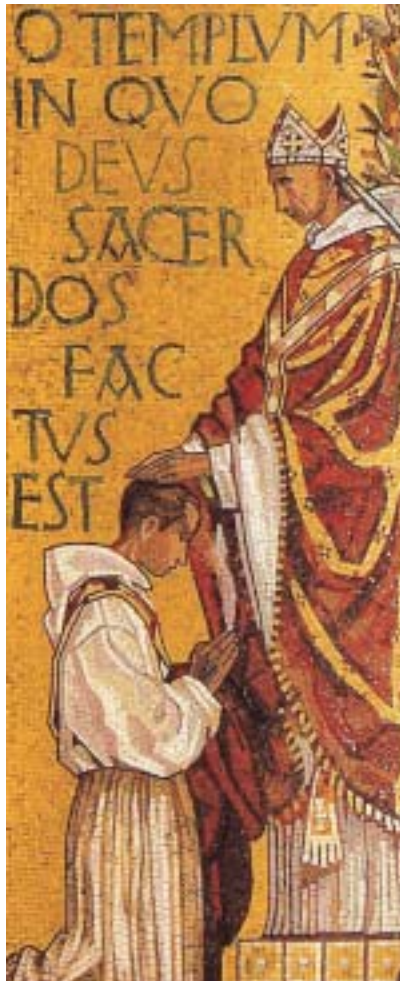
I, encara, dues coses més relacionades amb l'any jubilar i amb Montserrat. També vam voler que hi hagués uns moments d'aprofundiment, de reflexió, per a la comunitat, encara que oberts a tothom. I per això vam organitzar tres conferències obertes al públic sobre tres aspectes de Montserrat: Montserrat santuari, Montserrat monestir i Montserrat lloc d'Església. La primera la va fer una arquitecta portuguesa que viu a Barcelona, Inés Castelbranco, que va parlar del santuari com a espai d'acolliment i com a espai sagrat, de la litúrgia, de la bellesa. Era per ajudar-nos a reflexionar sobre una dimensió important de Montserrat. Va ser molt interessant. De moment, pel sistema que va emprar, a base d'imatges projectades que anava comentant, no està publicada enlloc. Al juny va venir el prior del mones-

tir de Bose, un monestir que té la comunitat amb més vitalitat a Itàlia. No és benedictí. Enzo Bianchi, el prior, n'és el fundador i s'inspira, més que en sant Benet, tot i que té elements benedictins, en el monaquisme de Pacomi i, en general, en el monaquisme copte d'Egipte dels segles V-VI, però molt obert al món actual. És una comunitat "doble", no podem dir "mixta" però gairebé, perquè és una comunitat de monjos i monges que té dues o tres fundacions i amb molt jovent. Ens va parlar de "Montserrat, un santuari amb cor monàstic". És a dir, sobre què aporta el monestir al santuari i què aporta el santuari al monestir. Aquesta sí que ha sortit publicada en el darrer Butlletí del Santuari. I, al novembre, vàrem tenir el rector del seminari interdiocesà de Lovaina, Bèlgica, que és també el portaveu dels bisbes francòfons de Bèlgica. Va parlar de la dimensió eclesial de Montserrat i, sobretot, de com es complementen i com es potencien i es fecunden mútuament, si tot es porta bé, la parròquia i un santuari, concretament aplicat a Montserrat. Va ser una conferència suggeridora, que sortirà publicada al proper Butlletí. Van ser tres conferències que ens han ajudat, als monjos, a reflexionar per on podem potenciar tres aspectes de la nostra realitat de monestir relacionat amb el santuari.

I finalment volia també comentar-vos algunes notícies. La presidenta Maria Dolors ja ha fet referència a les ordenacions de fa pocs dies. Quan l'any

jubilar s'havia d'acabar el trenta-u de desembre haurien estat en cert sentit el colofó de l'any jubilar. Aquestes ordenacions han estat pensades en clau de l'any jubilar. La gràcia que en brolla deixa quatre ministres nous en el presbiterat; per tant, suposa una certa renovació de la pastoral de Montserrat. També amb els tres diaques. El fet que l'any jubilar es perllongui no hi treu res i, en canvi, sí que és un dels cimals d'aquest any. Un altre dia assenyalat va ser el vint-i-sis d'abril, en què hi ha haver la reunió a Montserrat dels bisbes de Catalunya, i el vint-i-set la participació de tots ells en la festa de la Mare de Déu. I, tot i que va ser una cosa que en si mateixa potser no va tenir gaire transcendència, crec que va ser prou important aquesta presència. I, també, la trobada, curta i a peu dret, de l'aleshores president de la Generalitat, Pasqual Maragall, amb els bisbes, després de la missa. Va ser un moment de distensió i potser de treure prejudicis, d'una banda i de l'altra. Els bisbes, aquí a Montserrat, van fer pública una versió ampliada de la Visita espiritual de Torras i Bages; a cadascuna de les invocacions hi fan una actualització d'aquell text venerable de ja fa anys pensant en el context del segle XXI. És un text bonic, que s'ha difós força i que té la seva importància.

Una altra cosa que voldria destacar breument és la visita del Nunci Apostòlic a Montserrat un cap de setmana d'octubre. Aquesta visita havia de ser el 10 de setembre, el diumenge que

feia exactament cent vint-i-cinc anys de la coronació canònica de la Mare de Déu. A causa de l'ordenació d'un bisbe el mateix dia -ell hi havia de ser- vam canviar-ho i va venir el mes d'octubre. Ho destaco pel comentari que ell va fer a la comunitat poc abans d'anar-se'n. Va dir que aquesta estada a Montserrat -ell ja havia vingut dues vegades, sempre en dies feiners- l'havia ajudat a veure més la realitat de Montserrat com a monestir i, sobretot, com a santuari, cosa que en dies feiners no havia pogut copsar; i que, d'altra banda, li havia fet canviar algunes opinions sobre la vitalitat eclesial a Catalunya, i que li serviria per contrarestar informacions o queixes que li poguessin arribar.

A més, és bo de recordar que

aquest any jubilar, a part de les ordenacions, hem tingut també tres professions temporals, una entrada al noviciat i, si tot va endavant, és possible que, dins el 2007, hi hagi alguna professió solemne no dins el temps del jubileu sinó més enllà. I, encara que siguin menys que en altres èpoques, continua havent-hi joves, o alguns de no tan joves, que truquen a la porta. Gràcies a Déu tenim un cert moviment d'inquietud vocacional i això és una cosa que també dóna satisfacció a la comunitat perquè veiem que, malgrat les nostres febleses, Déu continua beneït-nos i vol que Montserrat continuï essent un lloc de pregària, d'acolliment, de servei a l'Església i al país. Per tant, els demano també que s'uneixin a l'acció de gràcies de la comunitat per les professions, per les ordenacions i perquè hi ha candidats que s'interessen per la nostra vida, i que ens portin a la pregària.

I, ja per acabar, els desitjo un bon Nadal a tots, i que l'any 2007 sigui realment un any de gràcia de Déu per a cadascun de vostès, per a les seves famílies i per a tot el conjunt dels oblats. ✨

VIATGE A GALICIA

Ramona Solans

DIA 13 DE JULIOL, DIJOUS

Per cinquè any consecutiu encetem avui el nostre viatge de vuit dies, que enguany ens portarà fins a Galícia fent parada en diversos llocs. Ens acompanya el pare Jordi Castanyer, consiliari dels oblats. Som trenta-quatre entre oblats, simpatitzants, el pare Jordi i el nostre xofer, en Jaume.

Amb puntualitat comencem el camí vers El Vendrell, on ens espera el matrimoni Borrell, i després cap a l'àrea del Montblanc, on esmorzarem i on se'ns incorporarà el matrimoni Codinachs. Ja tots a l'autocar fem camí cap a Calahorra, on dinarem; de seguida comencem el rés de Laudes, que serà la primera pregària de cada dia.

Al cap de poca estona veiem entre boirines la catedral vella de Lleida, camps de conreu enormes; després entrem a la Franja de Ponent i més tard ens arriben els inacabables Monegros: des de fa uns anys ja no és tant terreny erm, els seus turons pelats alternen amb zones de conreu ben segades. Travessem l'Ebre, i a la nostra esquerra podem veure les torres del Pilar. Quilòmetres i més quilòmetres, l'autovia ens va marcant les diferents sortides: Tarazona, Tudela, Alfaro... El paisatge és bonic, podem contemplar la serra del Moncayo,

entrem a la comarca de la Rioja on abunden les vinyes.

Cap al migdia som ja a Calahorra, una de les ciutats més antigues de la Rioja. S'ha celebrat el bimil·lenari de la seva fundació com a ciutat romana però els assentaments humans en aquesta zona es remunten a la cultura indoeuropea. Ens dirigim a la catedral, que es troba al raval, als marges del riu Cidacos, custodiada pel Palau Episcopal i el *Paseo de las Bolas*. És un edifici bàsicament gòtic de diversos estils i èpoques. Aixecat sobre el lloc del martiri dels patrons de la

• Monestir de Santa María la Real de Cañas.

ciutat, sant Emeteri i sant Celdoni. Construït en tres naus, creuer, girola i claustre. Digna de menció és la portalada plateresca de la façana nord dedicada a sant Jeroni, i, a l'interior, són remarcables el cadiram renaixentista del cor, els retaules platerescos de les capelles de sant Pere i de la Visitació i l'esplèndida pica baptismal gòtica. La sagristia conté autèntiques meravelles, com ara "el petit Saló dels Miralls", anomenat així pels seus 41 miralls sobre les calaixeres rococó, la Bíblia del segle XII, la custòdia del segle XV, una edició antiga de la Torà jueva.

El Museu diocesà està ubicat al claustre plateresc de la catedral. Hi podem veure obres d'art, pintures, escultures, creus processionals, reliquiaris... de les esglésies dels pobles ja deshabitats de la diòcesi. Ha estat el rector mateix de la catedral qui ens ha acompanyat en tota la visita.

Dinem a l'hotel *Ciudad de Calahorra*, i després d'una breu sobretaula continuem el camí, ara cap al monestir de *Santa María la Real de Cañas*, situat al centre de la Vall de Cañas, no lluny de Logronyo. Les línies arquitectòniques del monestir responen al més propi, genuí i particular estil cistercenc. De l'època antiga es conserven la sagris-

tia i la sala capitular, d'una gran bellesa, i bona part de l'església, de la qual sorprèn la gran lluminositat que hi penetra gràcies als seus vint amplíssims finestrals d'alabastre. És també magnífic l'enorme retaule del segle XVI. A la sala capitular hi ha el sepulcre de la beata *doña Urraca*, quarta abadessa del monestir; es tracta d'una peça magnífica, plena de figures treballadíssimes: monges, preveres, laics, tots en processó acompanyant la difunta abadessa. Visitem també el Museu, situat a l'antiga bodega del monestir.

I seguim el nostre camí, ara cap a Burgos on tenim previst de passar la nit. Ens hi espera una agradable fresqueta que ens refà de la calor que hem passat al llarg del dia. La gran majoria del grup ens apuntem a un passeig nocturn per la ciutat, a cavall d'un trenet turístic que ens permet d'anar resseguint la part més antiga, molt ben il·luminada. Iniciem el recorregut davant la catedral i tot passant per diverses avingudes, algunes al costat del riu Arlanzón, i, després d'aturar-nos en una miranda enlairada damunt la ciutat, arribem al monestir de *las Huelgas*, autèntica joia d'art amb els seus patis, portalades i cresteries gòtiques que resplendeixen profusament.

DIA 14 DE JULIOL, DIVENDRES

Just després d'esmorzar sortim de Burgos cap a Lleó. Resem Laudes a l'autocar. Tot fent quilòmetres, i mentre hi ha qui dorm, alguns contemplem l'ample altiplà de Castella amb immenses extensions de terra de cereals, ja segats, que de tant en tant alternen amb plantacions de gira-sols que alegren el paisatge.

Arribats a Lleó ens adrecem

cap a la catedral, bo i passant per davant de la *casa de Botines*, obra neogòtica de Gaudí. Aquesta seu catedralícia és anomenada la *pulcra leonina*. És un temple de tres naus amb un ampli creuer i rematades per una capçalera amb la girola corresponent. L'exterior és de gran bellesa, especialment les portalades del Judici final i les Sant Joan i Sant Francesc. També són meravelloses les seves dues torres, la del rellotge i la de les campanes. Però la gran singularitat d'aquesta catedral, i que la fa una de les artísticament més importants d'Espanya, és la desmaterialització dels seus enormes murs que esdevenen així enormes vidrieres policromades. Es tracta d'una col·lecció de vidrieres veritablement única, datades del s. XIII al s. XX; n'hi ha 737, de mides diferents, i en conjunt ocupen una superfície de 1.765 m². L'espectacle de llum que produeixen, diferent segons de quina banda hi toca el sol, és meravellós. També és molt remarcable el cadiram del cor, de fusta de noguera. Al centre de l'absis podem admirar i venerar la imatge de la Mare de Déu Blanca, molt estimada a Lleó.

De la catedral passem a la

Reial Col·legiata de Sant Isidor, obra mestra de l'art romànic espanyol. Ja al s. X existia com església de Sant Joan Baptista; Alfons VI i la seva filla Urraca l'ampliaren fins a l'estat actual. Allò més important d'aquesta Col·legiata és sens dubte el panteó dels Reis, i més concretament les pintures romàniques de la segona meitat del s. XII que omplen les sis voltes. Ens aturem una bona estona a contemplar el gran Pantocràtor en actitud de beneir tenint al costat l'alfa i l'omega, la primera i la darrera lletra de l'alfabet grec, símbol del fet que Crist és el principi i la fi de totes les coses. Al panteó hi ha les sepultures d'alguns reis de la reconquesta. Visitem també el museu i la biblioteca, que conté uns exemplars de Bibles dels ss. X i XII bellament il·lustrades.

Poc després de sortir de Lleó, i amb el temps molt ajustat per anar on hem de dinar, passem per davant del santuari de la *Virgen del Camino*, i de l'autocar estant podem veure les escultures dels apòstols que hi ha a la façana, obra de Josep Maria Subirachs. Dinem a Pradorrey, passat Astorga, lloc molt tranquil i acollidor que alguns recordem bé

• Monestir benedictí de Samos

• Monestir de Samos

perquè també vam dinar-hi l'any 1994 amb el pare Bernabé Dalmau. Havent dinat sortim cap a Lugo, on hem de passar la nit. Però tenim previst, per a abans d'arribar-hi, fer una parada al monestir benedictí de Samos.

El trajecte és de gran espectacularitat; ens enfilem a més de mil metres tot passant per unes xamoses valls sembrades de cases amb teulades de llicorella i amb espessa vegetació. Entrem a la comarca del Bierzo, preciosa, i les seves muntanyes arrodonides ja ens indiquen que estem entrant a Galícia. Travessem Vilafranca do Bierzo, però lamentablement no podem aturar-nos-hi a visitar-ne la remarcable col·legiata.

Arribem a Samos just quan els monjos es preparen per a la pregària de Vespres. Un d'ells ens fa passar a l'interior dels dos magnífics claustres; l'un, el més gran, porta el nom del benedictí pare Feijoo, de finals del segle XVII i acabat a meitat del XVIII, molt sobri; l'altre, dit de les Nereides a causa de la font que hi ha al centre amb aquests personatges de la mitologia grega, data del segle XVI. Els monjos mateixos ens aconsellen de celebrar l'Eucaristia en una

capella interior mentre ells resen les Vespres a l'església; ens plau molt de celebrar-la, aquesta primera Eucaristia del nostre viatge, en un monestir benedictí. Després continuem visitant, ni que sigui amb certa rapidesa, la gran església. En sortir en contemplem la façana barroca, inacabada i mancada de les torres tan habituals en temples semblants.

En ser a Lugo, ja una mica tard, ens adrecem de seguida a l'hotel, un xic als afores, per a instal·lar-nos-hi i sopar. Com succeï a Burgos també avui una bona colla s'apunta a una visita nocturna, havent sopat, sobretot per poder admirar, il·luminada, la gran muralla que envolta la ciutat.

DIA 15 DE JULIOL, DISSABTE

Deixem l'hotel força aviat per poder passar una bona estona visitant, ara tots, la muralla i la catedral. Lugo és la ciutat més antiga de Galícia. El recinte emmurallat és el més ben conservat del món de l'època romana; l'any 2000 la Unesco el declarà patrimoni de la humanitat. No podem pas recórrer-lo tot però sí un tros ben considerable per la part alta de les torres i dels merlets, amb una vista molt comple-

ta sobre la ciutat; passem per algunes de les 10 grans portaldes que té la muralla: la Miña o del Carme, la Nova, la Toledana o de Sant Pere, la de Santiago, la Falsa, etc. La catedral, dedicada a Santa Maria, és una basílica romanicogòtica iniciada el 1129; la façana és neoclàssica. Al costat hi ha el palau episcopal, del segle XVIII. Les voltes de l'interior són encara de l'època romànica; la girola, en canvi, fou modificada el segle XV. L'altar major és un tabernacle neoclàssic on, en compliment d'un remot privilegi papal, hi ha exposat el Santíssim Sagrament de dia i de nit. Entre les disperses capelles destaquen la barroca que conté la imatge de *Nosa Señora dos Ollos Grandes* i la de Sant Froilán, patró de la ciutat i de la diòcesi.

Tot fent camí cap a Santiago, on confiem d'arribar a temps per a assistir a la celebració de la missa del pelegrí, anem trobant a cada moment les esteles blaves de *Camino o Camiño* de Santiago i molts pelegrins a peu o amb bicicleta que s'hi encaminen; de fet, però amb menys quantitat, ja anàvem veient aquests signes de pelegrinatge des de Lleó. I és que Santiago, evidentment, ho deu quasi tot al pelegrinatge. La particular atmosfera dels seus carrers i de les seves places, el caràcter medieval i barroc dels casc antic, molt ben conservat, tenen el seu origen en la ruta, en el camí, que feren generacions i generacions de l'Europa cristiana medieval fins a convertir Santiago en la tercera ciutat santa de la cristiandat, després de Jerusalem i de Roma. I aquest barri antic, declarat també patrimoni de la humanitat per la Unesco, i amb la catedral al bell mig, continua essent el

reclam de milers i milers de pelegrins i visitants d'arreu.

Des del lloc on ens deixa l'autocar anem ràpids cap a la catedral, on a les 12 se celebra l'Eucaristia a la qual volem assistir; travessem la plaça de l'Obradoiro, que visitarem després. L'església és plena de gom a gom. Som al nucli de Sant Jaume de Compostel·la i, mol fàcilment, ens sentim pelegrins envoltats de pelegrins. El pare Jordi s'ha avançat cap a la sagristia per mirar de concelebrar. S'inicia l'Eucaristia, presidida pel canonge arxiver de la catedral, amb l'esment d'una llarguíssima llista dels diversos grups que han fet saber llur presència en aquell moment, provinents de molt diversos llocs; amb emoció sentim com el sacerdot que presideix no solament esmenta el grup d'oblats benedictins de Montserrat sinó que s'hi entreté una mica bo i subratllant el fet que enguany s'escau el 125è aniversari de la proclamació de la Mare de Déu de Montserrat com a patrona de Catalunya; i en dirà, encara, alguna cosa més en l'homília, com ara el fet que a la catedral hi ha una capella dedicada a la Mare de Déu de Montserrat on cada any ell mateix celebra l'Eucaristia el 27 d'abril (després de la missa tindrem ocasió de parlar-hi una estona i ens dirà que coneix bé Montserrat, que en coneix el pare Alexandre i algun altre monjo, que enguany l'Eucaristia del 27 d'abril la celebrà a l'altar major i que s'atreví a llegir-hi l'homília en català, traduïda per uns catalans que viuen a Santiago, etc.); n'estem, és clar, ben contents. També una de les pregàries dels fidels la fa, en català, el pare Jordi. Ha estat una celebració

• Catedral de Santiago. Missa dels pelegrins.

digníssima, molt viscuda, en què les diverses llengües que hi hem sentit i els molt diversos grups que hi participaven feien evident el sentit de catolicitat.

En sortir de la catedral, per la plaça de les *Platerías*, contemplem la façana romànica, l'única original de la catedral que s'ha conservat, i deixem per a la tarda l'interior de la catedral, amb menys gent, i els altres llocs que ens interessa de veure. Tenim encarregat el dinar en un lloc molt bonic del *Monte do Gozo*. Havent dinat l'autocar ens deixa novament a la parada central d'autobusos des d'on ens encaimem al centre històric de Santiago. La gran xafogor que sentim es converteix, poc després, en un temporal molt considerable; pràcticament ningú no ha agafat el paraigua perquè res no feia pensar que el necessitaríem, i ens aixopluguem en un cobert amb l'esperança que es tractarà d'un xàfec d'estiu de poca durada. Però passa el temps i l'aigua no amaina, de manera que ens priva de poder-nos acostar a la catedral i a San Martiño Pinarío. Alguns, però, desafien la pluja, molt intensa, i s'acosten a veure el Pòrtic de la Glòria i fins

s'arriben al monestir de *San Martiño Pinarío*, un esplèndid antic monestir benedictí, on poden visitar, entre altres coses, el meravellós cadiram del cor. Tornen ben xops, és clar, però molt contents. Sort hem tingut del bon matí que ens ha fet i que ens ha permès de fer el que teníem previst, i ben especialment la participació a l'Eucaristia a la catedral amb tants de pelegrins.

Fem ruta cap a Pontevedra, i concretament al monestir de Poio, molt a prop de la ciutat. És on ens hem d'allotjar els quatre dies vinents. Es tracta d'un antic monestir, actualment propietat dels mercedaris, al costat del qual el 1960 fou edificat un nou edifici molt ben adaptat per a tota mena de congressos i també estades familiars; ens sorprengué, doncs, de trobar-nos no amb una mera residència sinó amb una mena d'hotel amb totes les comoditats. Ens instal·lem i, abans de sopar, resem les Vespres a la capella, gran i amb uns amples finestrals amb vitralls moderns; al presbiteri destaquen dues imatges monumentals, fetes de mosaic: la Mare de Déu de la Mercè i sant Pere Nolasc, fundador dels mercedaris.

DIA 16 DE JULIOL, DIUMENGE

Després de celebrar l'Eucaristia a l'acollidora capella del Poio i d'haver esmorzat anem a visitar Pontevedra, situada a la ria que forma la desembocadura del riu Lérez. Hi trobem la tranquil·litat que escau a tota capital un diumenge al matí.

El primer objectiu és la reial basílica de Santa Maria la Major, del segle XVI, monument nacional; ens aturem especialment a resseguir la façana occidental, meravella del plateresc, i una porta lateral on es venera el sant Crist dels pescadors. D'aquí passem al santuari de la *Virgen peregrina*, del segle XVIII, un dels símbols de la ciutat i reflex de la profunda vinculació de la regió amb el Camí portuguès del pelegrinatge a Santiago. És una petita joia del barroc. Passem encara per l'església de San Francisco, del segle XIII-XIV, i per la de San Bartolomé, del segle XVII, que havia estat capella del col·legi dels jesuïtes i ara forma part del Museu Provincial ja que és una destacada mostra del barroc gallec. Uns quants de nosaltres, malgrat un cert cansament, encara s'animen a visitar el Museu, que no és de grans proporcions però que conté sales de temàtica molt diversa i que els ha estat de gran interès.

Dediquem la tarda al viatge i visita al Mosteiro (monestir) d'Oseira. El trajecte és un xic llarg però amb un paisatge molt bonic, amb poblets delicats i amb boscos d'enormes eucaliptus i pins. Oseira és ja a la província d'Ourense però quasi fronterer tant a Pontevedra com a Lugo; som, doncs, en certa manera, al cor de Galícia. Fundat per benedictins el 1137, poc després s'incorporà al Císter.

L'església, de planta de tres naus i creu llatina, fou construïda entre els segles XII i XIII; s'inspira en la catedral de Santiago, com ho confirma la girola, element poc freqüent en els edificis cistercencs; destaca per la seva bellesa la cúpula nervada que cobreix el creuer. El 1552 un incendi va destruir la quasi totalitat del monestir primitiu; només quedà dempeus la sagristia i la sala capitular, amb les seves fascinants columnes i les seves artístiques voltes. Entre els segles XVI i XVII es tornà a construir el cor, el claustre i la nova façana de l'església. De la façana principal del monestir criden especialment l'atenció les columnes salomòniques de granit vermell, que flanquegen la porta d'entrada, i uns capitells decorats amb motius vegetals. Més amunt, diverses estàtues decoratives i uns grans balcons ornamentats amb àngels i altres figures. Dalt de tot, la Verge Mare amb sant Bernat als seus peus. La grandiositat d'aquest monument, església i monestir, ens deixa una profunda impressió. El retorn a Poio, ara per autopista, se'ns fa més curt que a l'anada.

DIA 17 DE JULIOL,
DILLUNS

Després de l'Eucaristia i de l'esmorzar avui fem un bonic recorregut que durarà tot el dia. Comencem vorejant la ria de Pontevedra, traessem el modern i espectacular pont de Rande i anem veient poblets i més poblets, tots amb torres de planta baixa, a vegades un xic elevades de terra a

manera dels famosos *hórreos* gallecs i que tant anem veient aquests dies; els poblets es van alternant amb extensions enormes d'eucaliptus.

Arribem a Baiona; gaudim de la visió del mar, l'Atlàntic, i de la platja. El port està presidit per l'aspecte imponent que té el castell de Monterreal, damunt el *Monte Boi*. Una bona colla de nosaltres iniciem la pujada vers l'enorme fortalesa; tota ella és actualment un complex turístic. Ignorem que ens hi espera una llarga caminada, d'uns tres quilòmetres, però no ens en penedim perquè el paisatge que ens va oferint el passeig de ronda, tot vorejant les muralles, amb l'Atlàntic als nostres peus, enmig de boscos tractats amb molta cura, és realment esplèndid, relaxant. Passem per les tres velles torres, com de llegenda: la del *Reloj*, la de la *Tenaza* i la del *Príncipe Cautivo*, ja quasi al final de l'itinerari podem regalar-nos uns instants de repòs en un luxós parador.

• Catedral de Pontevedra.

• Monestir d'Oseira.

Deixem Baiona i fem camí cap a A Guarda i Santa Tegra. Durant uns trenta quilòmetres anem fruitint de la vista de l'anomenada *Costa Baixa*, amb l'oceà rogent. Passem per davant de l'antiga abadia de Santa Maria de Oia, actualment deshabitada. El nostre xofer, en Jaume, ens hi acostava tant com pot per poder-la contemplar i fotografiar. Un cop a A Guarda ens enfilem de seguida cap a Santa Tegra (=Tecla); la pujada és costeruda; gràcies a la lentitud que ha de portar l'autocar podem admirar molt bé, i per diversos costats, el famós *castro* celta, molt ben conservat i molt interessant. Des del cim, on hi ha l'ermita, tenim una panoràmica espectacular sobre la desembocadura del Miño a l'oceà atlàntic. Que bé que hi escau el salm: "Que en son de variades, Senyor, les vostres obres i totes les heu fetes amb saviesa!" Dinem al restaurant que hi ha en aquest mateix indret; el menú és del tot mariner; i, de fora estant, ens

arriba amb claredat el so típic de la "muñeira", amb les gaites i els panderos.

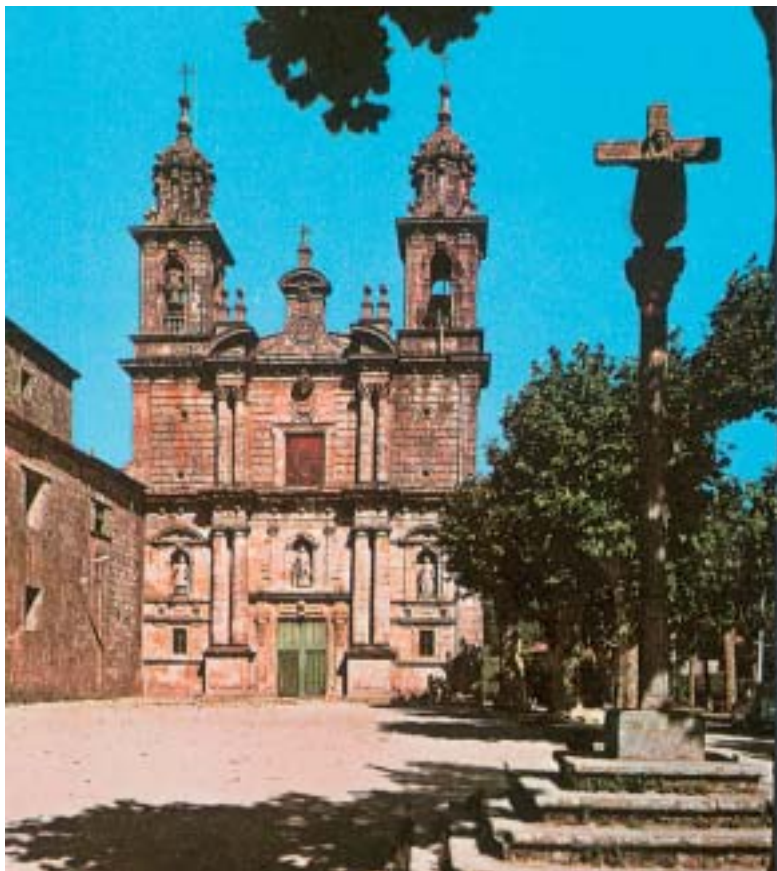
Havent dinat ens arribem a Tui i en visitem la catedral; ens fa de guia un petit vailet, molt eixerit i ben preparat. La planta de l'església, en forma de creu llatina, és bàsicament romànica, del segle XII. La part gòtica llueix amb tota l'esplendor a la portalada occidental amb un pòrtic del segle XIII i la representació de l'Anunciació. La portalada principal acull un conjunt escultòric de gran valor, considerat el primer conjunt escultòric gòtic de la península ibèrica. A l'interior destaca l'harmoniosa capella del Santíssim amb el seu magnífic retaule rococó. Després de descansar una estoneta als jardins del palau episcopal, tot contemplant altra vegada el Miño, que passa mansoi als seus peus, visitem la torre de l'Homenatge, que ens és una miranda excepcional.

Abans d'arribar novament a Poio ens queda temps encara d'a-

turar-nos al poble de Combarro, un dels més típics de la zona, i ens podem passejar pels seus carrers estrets, cadascun amb els seus hórreos de tots colors i de totes mides, i en podem contemplar els diversos cruceiros rematats amb figures de la crucifixió.

DIA 18 DE JULIOL, DIMARTS

Avui, abans de començar el nostre itinerari, que inclourà Vigo, dediquem una bona estona a visitar el *Mosteiro de San Juan de Poio*, on precisament passem aquests dies; com ja hem dit, nosaltres ens allotgem a l'enorme edifici modern edificat al costat de l'antic monestir; antigament benedictí, del qual no queda quasi res, és ocupat pels mercedaris des de 1890. Comencem pel que era la porteria, amb una ampla escala d'honor, molt sòbria, del segle XVIII. De seguida passem al claustre anomenat de les processons; era el distribuïdor de les principals dependències: porteria, església, hort, menjador i cuina; al centre del patí, la font barroca amb aigua que ve, de fa segles, de Castrove, a dos quilòmetres, per mitjà de canonada de pedra. L'església és una perfecta simbiosi de renaixement i barroc; el retaule de l'altar major és una joia del barroc gallec, amb les columnes salomòniques. A la capella del Crist hi ha, en un costat, una extraordinària talla barroca de la Mare de Déu de la Valvanera, i, a la banda esquerra, el sagrari del Dijous sant en forma de pelicà. Potser el que ens crida més l'atenció, per la seva espectacularitat, és el mosaic de grans dimensions (uns 200 m²), dissenyat per l'artista txec A. Machourek (1913-1991), fundador d'una coneguda escola de

• *Monestir mercedari de Poio.*

mosaics, que descriu, amb gran profusió de detalls, les diverses etapes del Camí de Santiago, des de París a Sant Jaume de Galícia. Ocupa les parets de les diverses ales del claustre. Ja a l'hort ens sorprèn l'*hórreo* més gran que es coneix (123 m²), pensat en els més petits detalls per a aconseguir l'asseccament i la conservació de les collites.

Per a anar a Vigo ens cal refer una part de l'itinerari d'ahir; travessem, doncs, una altra vegada, l'enorme pont de Rande, cosa que ens plau molt de fer. La ciutat de Vigo es troba situada en la ria del seu nom, i té el port pesquer més important d'Espanya. A peu pels carrers un xic costejats del barri antic de la ciutat ens arribem fins a la plaça de Constitució, porticada, i d'allí anem a la col·legiata de Santa Maria, ara cocatedral (juntament

amb la de Tui). Es tracta d'una planta basilical de tres naus; a l'interior hi ha l'anomenat Crist de la Victoria, d'especial devoció a la ciutat. Baixant ja pels carrers vells arribem al conegut barri d'A Pedra; de fet és un carrer ple de marisqueries, tant als interiors de les cases com al carrer mateix i per damunt les

vorerres; qui més qui menys tots hem tastat unes quantes ostres i d'altres requisits marins, tot ben acompanyat amb un bon vi Albariño.

Avui és un dia clarament de mar. Després de dinar a Poio -de peix, per cert-, l'autocar ens porta fins a Portonovo, ran de mar. Aquí ens embarquem en un catamarà que ens passeja, durant una hora i mitja, per la ria de Pontevedra tot vorejant Sanxenxo, Portonovo, Raxo, Marín i Combarro. Durant el viatge les explicacions d'una guia anaven alternant amb les músiques d'un grup de muñeiras. També hem pogut acostar-nos ben a prop de les plataformes de criadors de musclos, nombrosíssimes. I poc abans d'acabar el trajecte hem fruit d'una degustació abundant de musclos i d'un bon vi. Ha estat realment un viatge molt simpàtic i amb una mar molt tranquil·la.

Abans de retornar a Poio tenim encara temps d'arribar-nos a A Toxa, bo i passant pels poblets d'O Grave i Cambados, molt endreçats i amb moltes torretes. Ens limitem a visitar-ne la capella, molt original sobretot perquè tot l'exterior està cobert

• *Lhórreo de Poio.*

de petxines, i a fer alguna adquisició al “Manantial de Toxa” dels famosos perfums i colònies.

DIA 19 DE JULIOL, DIMECRES

Avui, amb les maletes ja preparades després de l'Eucaristia i d'haver esmorzat, encetem el camí de retorn cap a casa; farem nit a Palència. Fetes les darreres fotografies davant de l'enorme *hórreo* que hem vist cada dia al costat mateix del lloc on ens hem allotjat, emprenem la ruta cap a Ourense, ciutat que també volem visitar. Ens hi espera ja un guia, que ens porta de seguida cap a la catedral, edifici molt notable dedicat a San Martiño, dels segles XII i XIII. Consta de tres naus, amb el creuer, i d'un deambulatori renaixentista. Als seus peus hi ha el pòrtic del Paradís, reinterpreta

• Claustre de Sto. Domingo de Silos.

gòtica del compostel·là pòrtic de la Glòria. D'entre les capelles destaca la del sant Crist; la imatge és gòtica i té la particularitat que els cabells són naturals; aquesta capella fou decorada en l'època barroca i completada amb retaules i diverses talles; també hi fou traslladat el cadiram del cor renaixentista que a l'origen havia estat al centre de la nau principal.

Acabada la visita a la catedral ens dirigim a peu mateix a la plaça de Las Burgas, sempre acompanyats pel mateix guia, un xic original, que estranyament ens abandona en alguns moments i aviat torna a aparèixer i a estar amb nosaltres. Las Burgas són unes fonts d'aigües termals i mineromedicinals, enmig d'uns

jardins; el conjunt arquitectònic és d'estil neoclàssic; en brollen uns dolls d'aigua calentíssima, a 67 graus; ja eren usades pels romans i actualment continuen servint per escalfar les vivendes que hi ha a prop.

Amb aquesta visita a Ourense ens acomiadem de Galícia. No tardem gaire estona, tot anant cap a Puebla de Sanabria on hem de dinar, a veure el rètol indicatiu de *Castilla y León*, concretament en entrar a la província de

Zamora. El camí és llarg, molt despoblat, però bonic. Ens aturem, doncs, a dinar a l'Hostal Residència Enrimary *la casona*, un hostel de carretera amb un aspecte de *caserón serrano norteño*, com posa la propaganda, amb teulades de pissarra. Encara amb bon sol arribem a Palència; abans d'anar a l'hotel anem a visitar la catedral; hi arribem poc abans de tancar però és que demà no podríem anar-hi perquè ens caldrà emprendre el camí força aviat.

La catedral és un temple gòtic edificat sobre la catedral romànica del segle XI que ja havia estat aixecada damunt una basílica visigòtica del segle VII. Visitem la cripta, en part preromànica, molt interessant. Visitem també

una exposició que hi ha al claustre amb passos de la Setmana Santa portats de diversos llocs. No podem, en canvi, visitar d'altres dependència de la catedral, on ens consta que hi ha peces ben interessants, perquè el laic que fa de sagristà té pressa a tancar i ens diu que ja no hi ha temps, però en canvi ens fa entrar a la sagristia per si volem comprar llibrets o postals... i aleshores ja no hi ha pressa! Entre el guia d'Ourense, aquest matí, i aquest sagristà de

la tarda a Palència avui no hem fet, en aquest aspecte, bones experiències; però són excepcions perquè sempre la gent que ens ha atès ha estat atent i molt amable; ja se sap que al llarg de vuit dies de viatge i de visites no tot pot

sortir a la perfecció, però sí que de tot, ni que sigui per contrast, podem aprendre.

DIA 20 DE JULIOL, DIJOUS

Després d'esmorzar al bufet lliure de l'hotel Don Sancho, on ahir vam sopar i on hem passat la nit, comencem l'últim dia del nostre viatge. Pensem dedicar el matí al trajecte fins a Silos i la visita a aquest famós monestir benedictí.

Arribem a Santo Domingo de Silos just quan els monjos han acabat l'Eucaristia, celebrada avui més aviat perquè dediquen la jornada a anar a la muntanya a caminar; el pare Jordi encara és a temps de saludar algun monjo. No entrem, doncs, a l'església, que ja estant tancant, però sí que

tenim ocasió, acompanyats d'una guia, de visitar l'esplèndid claustre, en el qual es plasma tot un món de somnis i d'imaginació. Els capitells són una joia de la cultura occidental; la iconografia, tan variada, de tota mena d'aus, de lluites d'animals, de lleons, d'éssers fantàstics... I, sobretot, admirem els magnífics relleus que adornen les cantonades, amb escenes de la vida de Crist: l'Ascensió, la vinguda de l'Esperit Sant, la sepultura i la resurrecció de Jesucrist, el davallament de la Creu, l'Assumpció de Maria i l'arbre de Jessè. Una riquíssima mostra iconogràfica de l'art medieval. Ens fixem també en el famós xiprer, cantat per diversos poetes. Del claustre passem a la biblioteca, amb manuscrits de l'antic escriptori monàstic, i a la interessant farmàcia on hi ha una gran col·lecció de pots i terrines de Talavera i el laboratori amb l'antic instrumental.

Deixem el petit poblet de Silos, i, de seguida, ens endinsem en un congost impressionant. Les roques altíssimes que ens queden a la dreta ens recorden els nostres "Degotalls" montserratins; hi sobrevolen ocells enormes, potser voltors? Després del congost, novament camps conreats, boscos frondosos que voregen el riu Arlanza. Deixem Castella i entrem a l'Aragó. Ens aturem als afores de Tarazona per dinar al restaurant "Las brujas de Bécquer". Pensar que estem acabant el nostre viatge ens infon una certa pena.

A la tarda encara farem una darrera visita, concretament al monestir de Santa Maria de Veruela. Fou la primera fundació de l'orde cistercenc al Regne d'Aragó, situada en una petita vall protegida pel Moncayo. Tot

el monestir, amb les diverses edificacions que té, està emmurallat. El claustre del segle XIV, al centre, és d'estil gòtic lleuantí i, d'acord amb l'esperit cistercenc, els capitells presenten senzilles espècies vegetals, fulles de figuera i de roure, ceps..., que, com un jardí de pedra, ocupen una posició determinada al claustre. L'església abacial, de tres naus, és dels segles XII-XIII. A l'ampli presbiteri hi ha la titular del temple, la Mare de Déu de Veruela, talla de fusta policromada del segle XV. En el tram central del creuer, i tallades en alabastre, nou làpides funeràries decorades amb el bàcul, símbol dels abats. A l'entrada a la girola hi ha un reduït accés a la cripta, situada sota el presbiteri, on encara es conserven cofres amb restes dels membres de la casa ducal de Villahermosa, que és qui la féu construir. La desamortització de Mendizábal, al segle XIX, provocà que la comunitat hagués d'abandonar el monestir. Més tard, la Comissió Central

de Monuments, i després la Companyia de Jesús, s'ocuparen de la seva conservació i en promogueren la visita i l'estada sobretot per a persones i viatgers que cercaven llocs "romàntics" per a venerar-ne i estudiar-ne les pedres i fruit del bell paisatge, en aquest cas dels paratges naturals del Moncayo. Un d'aquests viatgers va ser el poeta Gustavo Adolfo Bécquer i el seu germà, el pintor Valeriano Veruela, com tants altres monestirs sense comunitat, està destinat a convertir-se en Parador turístic.

Deixem Veruela; l'autocar corre ja cap a casa nostra. En la darrera parada que fem, en una àrea de servei prop del Garraf, acomiadem els matrimonis Borrell i Codinach.

Ja tard arribem a Barcelona, potser un xic cansats però molt contents pel bon viatge i per la bona convivència que hi ha hagut, i amb l'esperança de retrobar-nos o reveure'ns ben aviat. ✨

ELS NOSTRES DIFUNTS

OBLATS

Montserrat LORÉS PONT
Maria VALLADOLID MERCÈ
Neus CARRERAS de PERAIRE
Beneta GASSOL FORTUNY
Mercè CASTELLS LLADÓ

FAMILIARS

Ramon MASSIP,
germà de la Carme MASSIP
Maria URGELLÉS i ROS
germana de la Teresa URGELLÉS
i àvia de la Rosa CLARAMUNT
Joaquim GIL,
espòs de la Maria Rosa TORRAS
Miquel ROCA,
germà de Francesca ROCA

Informació General: Ma. Dolors TRESSERRAS - Tel. mòbil 656 40 80 57

Informació Tresoreria: Ramon BORRELL - Tel. mòbil 617 40 80 83

NOTIFICACIONS

CALENDARI D'ACTIVITATS 2007

FEBRER

- 14 Inscipcions: Regla B. / Recés
24/25 REGLA B. (12h. matí) / RECÉS (4h. tarda)
28 Inscipcions: Domínica Laetare

MARÇ

- 6-8 EUCARISTIA - Conferències Quaresmals a LESTONNAC – 2/4 de 8 del vespre
18 DOMÍNICA LAETARE
21 EUCARISTIA. Catedral de Barcelona - Altar de Sant Benet (11h. matí)

ABRIL

- 11 Inscipcions: Regla B. / Trobada / Excursió
28/29 REGLA B. (12h. matí) / TROBADA (4h. tarda)

MAIG

- 12/13 EXCURSIÓ de PRIMAVERA
16 Inscipcions: Regla B. / Trobada
26/27 REGLA B. (12h. matí) / TROBADA (4h. tarda)

JUNY

- 14 EUCARISTIA - Conferència a LESTONNAC – 2/4 de 8 del vespre

JULIOL

- 13-20 VIATGE d'ESTIU

AGOST

- 29 Inscipcions: Regla B. / Trobada

SETEMBRE

- 8/9 REGLA B. (12h. matí) / TROBADA (4h. tarda)
26 Inscipcions: Exercicis Espirituals

OCTUBRE

- 10-14 EXERCICIS ESPIRITUALS

NOVEMBRE

- 14 Inscipcions: Regla B. / Recés / Domínica Gaudete
15 EUCARISTIA - Conferència a LESTONNAC – 2/4 de 8 del vespre
24/25 REGLA B. (12h. matí) / RECÉS (4h. tarda)

DESEMBRE

- 16 DOMÍNICA GAUDETE

Inscipcions: Faustina FONT - Tel. mòbil 653 34 35 62 / dia indicat a partir de les 9 del vespre

QUE ES MOSTRI UNA GRAN SOL·LICITUD EN L'ACOLLIMENT,
SOBRETOT, DE POBRES I PELEGRINS,
PERQU... ÉS EN ELLS QUE S'ACULL
PARTICULARMENT EL CRIST;
QUE EL RESPECTE QUE INFONEN ELS RICS
ES FA HONORAR D'ELL MATEIX.

(RB 53,15)

